

S A

S A B

SAbina herba, Græcis *ἑράβου καὶ βάρου*, καὶ *ἑράουτου*, ut inquit Dioscorides duorum generū est. Vna folijs Cupressi similis, spinis horridior, grauius olens, acris & feruens. Arbor est coactę breuitatis, quę sese magis in latitudinem fundit. Huius folijs nonnulli pro suffitu utuntur. Altera Tamaricę similis est folio. Dioscorides lib. 1. Plinius lib. 17. ca. 13. lib. 4. ca. 11. Sabucus, Acte dicta apud Dioscoridē lib. quarto, capite. 184.

Sabtara, uicium uisus, contingens ex grossicie ipsius spiritus, & turbidine humorū.

S A C

Sacandrus, Lege. Clitorium.

Saccharū Arabia fert, sed laudatius India.

Est autem inel in harundinibus collectū, gummi modo candidū, dentibus fragile, amplissimū, nucis auellanae magnitudine, ad medicinę tm̄ usum. Plin. lib. 12. cap. 8. Lege, *ἐλαϊομέλι*, & Herbarij nostri tom. 2.

Saccharum candidum, uel cancium, quod quarto, uel quinto excoquitur, donec specie aluminis scissilis fere transluceat.

Sacer ignis, malis ulceribus adnumeratur. Eius sunt species duę: de quibus uide Celsum libro .5. capite. 28.

Sacer magnus: quo modo epilepsia sacer morbus uocatur, id est, magnus, auctor Aurelianus.

Sacopenium, idem quod Sagapenium.

Sachar, idem quod Saccharum.

Sacra, multa uocamus: hieram picram Galeni, sacrum morbum, sacra famem, sacros tripodas, sacrum os.

Sacra fistula dicitur a nostris, quę græcis *ἑρὰ σφύριξ*, uertebris cōstat. 24. eas uertebras, siue nodo s, phōdylos Græci dicunt, & Aristoteles. Nā spina ipsa uocatur etiā Rhachis.

Sacrium, id est, Ilectrum, sic Scythis dictū apud Plinium lib. 37. capite. 2.

Saropoda, qui latos habet pedes, cuiusmodi ferunt fuisse Pittacum.

S A D

Sardum, idem quod Sedum, & Aizoū.

S A G

Sagapenium, ferulacę herbe succus, quę in Media nascitur. Dioscor lib. 3. ca. 94. Plinius libro. 19. capite. 8.

Sagæ, fœminę sunt diuinatrices & ariolę:

S A

dictæ, quasi satis age, de quib. est illud poeticum, polluta est magico saga ministerio. Piatrix quoque alio uocabulo dicebatur, quę expiare erat solita, Sagis clāgoribus æther, ait Statius Papinius. Exponit commentator, sagis id est, diuinis. Vnde & præfagia, prædiuinationes dici autumāt. Ali-terfentit Cicero. Columella libro. 1. cap. 8. Sagda, uel Pflagdan, suffimēti genus; etiā Nicander non unguentum, sed homines effeminatos & profligatos moribus intelligat.

Sagitta, inter sidera est, quam Hercules fuisse fabulantur: qua aquilam interfecisse dicitur, exedentem tocinera Promethei. Columella libro. 11. cap. 2.

S A I

Saitica, chartarū genus, ab oppido, ubi maxima fertilitas ex uilioribus ramentis eius fuit quondam.

S A L

Sal dodecatheos, siue duodenarius, cōmendatur ab Aecio serm. 9. cap. 24.

Sal translucidus in Pachyno. Solin. cap. 11.

Sal sacerdotale, existimo ab achymistis nomen accepisse, ut alia pleræq, non ab sacerdotibus tempore Helie, ut inquit Saladin.

Salem purpureum habet Aetna. Solinus capite undecimo.

Salem Agrigentinum si in ignem miseris, soluitur ustione: si in aquam, crepitat. Solinus capite undecimo.

Sal Indus, uel Indum, id est, Saccharum, sic enim Panlus Aegineta interpretatur lib. 2. cap. de lingue asperitate. Sophistę hodie & barbari, cum officinis, nescio quid aliud pro Sale Indo somniant.

Salis multa genera, uide apud Dioscor. lib. 5. cap. 117. Plin. lib. 31. cap. 7. 9.

Salacissimi, libidinofissim i, & rei Venereę appetentissimi. Caudam salacē dicit Horatius genitalia. Bulbos salaces Epigrammatista: quia extimulāt libidinem. Homo item salax dicitur, ad rem Veneream propensus & ualidus. Colum. lib. 8. cap. 2.

Salamandra ex sententiā Dioscor. libro secundo, Plinij item libro. 11. cap. 24. & lib. 10. cap. 67. nunq, nisi magna imbrium tempestate prouenit, & siccata tempestate deficit. Aecius Ascalabocę animalis similitudo facit, sic enim quidam interpretantur. Plura Barbarus in Coroll. annotauit lib. 2.

*I ucanq in 5.
Quayz ferrea rapidum
dimiso gurgite fonte
Vapris Indus aquis, mix
tu no sentit Hyd-ferm
Quayz bibus tunc dul
tes ab ariditate furros.*

Salatites lapis, a Solino cap. 12, describitur.
Salca, unguenti Syriaci nomen apud Aeci-
um ferm. 12, cap. 42.

Salgama priores dixerunt, quaecumque con-
ditanea ad uictum nostrum in uasis seruan-
tur. Columella lib. 13. Hæc uasa dedita ope-
ra fieri oportet patienti ore, & usque ad imum
æqualia, nec in modum doliorum formata:
ut exemptis in usum Salgamis, quicquid
superest, æquali pondere usque ad fundum de-
primatur, ne innatent, sed semper sint iure
submersa. Quin & in hortorum cura idem
ita cecinit:

Tempore non alio uili quoque salgama merce,
Capparis, & tristes imule, feruleque minaces
Plantantur. Apud eundem Salgamarios
legimus, lib. 13, de Rapis. Deinde sicut con-
fueuerunt Salgamarii decussuri ferramen-
to limato incidere. Salgamarios putant, qui
Salgama uendunt, aut etiam cōdiunt. Le-
ge, Pomii nomen.

Salgamarii. Lege, Pomii nomen.

Salgamarium, & Salmentarium, pro Salsa-
mentario, apud Plinium libro tricesimo
quinto, capite sexto.

Saliæres cœnæ, a Salijs, quibus per omnes
dies ubicumque maneant, quia ample pone-
batur cœna. Si que aliæ magne cœnæ sunt,
appellantur quoque Saliæres.

Salinarum metalla funguntur cautium mi-
nisterio, & ex sale exciduntur facies homi-
num & Deorum. De quibus uide Solinum
capite undecimo.

Salire proprie animalia dicuntur ratione ca-
rentia, quando foemina mares ineunt. Ab
eo fit Salior. Unde, Leta salitur ouis. Et
Salax, salacis nomen, quod significat in co-
itu fortem.

Saluaris, id est, Pyrethrum, apud Dioscor.
lib. 3, cap. 84.

Saluunca. Vide, Nardus Celtica.

Salix, græce ἰτιά, uulgo nota arbor. Vide
Dioscoridem libro primo. Plinium libro
24, capite 9, libro 17, capite 20, libro 16, ca-
pite 37, atque inibi de eius generibus Bar-
bari Coroll.

Salix Viminalis, a uiminibus appellata,

Salix Vitellina, a colore luteo, gracilior
priore.

Salix Gallica, que longe tenuissima est.

Salix Græca, flauis coloris.

Salix Sabina, gracilibus uirgis, atque rutilis,

quamplurimi uocant Amerinam, ut in-
quit Columella

Salicem Amerinam, a Romanis Græcorum
Agnum dici aperte Dioscorides testatur.
Sed utrum id sit in Plinij & Columellæ le-
ctione, diligentiores facile cognoscent. Cer-
te Vergilio uidetur Græcorum agnum ne-
quaquam Salicem esse Romanam: suspi-
caturque ab imperitis latinarum rerum Græ-
corum Medicis eam Diosc. appellationem
accreuisse. Vide Verg. Comment.

Salices Petricales proceræ, & uineis iugan-
dis idoneæ, balteo corticis uincula præ-
bentes.

Salictum non locum tantum Seruio signifi-
cat salictum, sed & uirgulti quoddam genus,
dictum quod saliat cito: nescio an lupum
uelit salictarium. De quo uide, Lupus salict.

Salmo fluuiatilis, marinis omnibus præfer-
tur. Plin. lib. 9, cap. 18.

Salpa, piscis.

Salsamentum, quod piscium carnibus & sa-
le constat, non simplex, aut unum, sed mul-
tifarium. De Salsamentis plura Athenæus
Dipnosophist. lib. 1, & Barb. Coroll. Thyn-
norum, apud Dioscor. lib. 2.

Salsamentaria uasa, quibus salsamenta con-
di solent. Colum. lib. 2, cap. 10.

Salsamentorum, & Salgamorum differen-
tiam, uide in Coroll. Barb. quod annotauit
in Thynnos, apud Dioscor. lib. 2.

Salsilago. Lege, Garum.

Salsugo. Ibidem.

Saluia, Elelisphacos, apud Diosc. lib. 3, ca.
38. Theophr. lib. 6, cap. 2. Plin. lib. 22, ca. 25.

Saluia dicta est, quasi salutaris ad multa,
præsertim ad foecunditatem.

Saluiatum, quod a quibusdam Saluiatum
dicitur, potionis genus est, quo in ueteri-
nis, iumentisque maxime utuntur ueterina-
rii, hoc est, Medici ueterinorum. Sunt autem
Veterina animalia, quæ uehere possunt.
Saluiatum a salua, quasi succo dictum ui-
detur. Qui Saluiatum legere mauult, a sal-
uia, siue sale nuncupationem trahit. Sal-
uiati Plinius quoque commemorat, & a Co-
lumella dictum est, per uiam lacte saluia-
tur. lib. 6, cap. 5.

Samara, Ulmi semen.

Samara, siue Amera, semen ulmorum. Co-
lumella lib. 7, cap. 6.

Sanius lapis, in Samia terra inuenitur, quo artifices utuntur poliendo auro, ut resplendet. Dioscor. lib. 5. cap. 164.
Samia terra quæ, uide apud Dioscor. libro 5. capite. 165.
Samothrace, Laurus Alexandrina, apud Dioscor. lib. 4. cap. 148.
Samphoriton, Nardi genus, cui locus nomen indidit: frutice breui, in magnas se spargens spicas, candore caulis hyrcorum uirus redolente. Dioscor. lib. 1. cap. 6.
Samsuchum, Maiorana, nota fatiis, & inter coronas recensita, Meminit Dioscorides lib. 3. cap. 45.
 σάμυχον, Samsuchus, Amaranthus, apud Dioscoridem libro. 3. cap. 45.
 σαμύχινον ἔλαιον, Samsuchinum oleum.

S A N

Sandaraca, apum cibus. Plinius libro unde cimo, cap. 7.
Sandaraca adulterina, apud Plinium & Viruuium: Sandix apud Dioscoridem. Parysrot.
Sandaraca fossilis. Bergrot.
Sandaracinus color. Vide, Color uariis.
Sandaraca quæ potissimum probetur, uide apud Dioscor. lib. 5. cap. 113.
 σάνδιξ, Acorus. Quo uero etymo, non uideo, nec id explicant interpretes.
Sanguiculus, sanguis hædi in cibū igni coctus, nigrū lus uocatus, ut Iulius Pollux interpretatur.
Sanguificatio, est nutrimenti in sanguinem mutatio.
Sanguinalis, Agrestis, uel Gramen, apud Dioscor. lib. 4. cap. 33.
Sanguinaria, uuegrafs, & est uerum Polygonion. Dioscor. lib. 4. cap. 5.
Sanguis optimus quis.
Sanguinis humiditas unde.
Sanguinis pituitosus humor.
Sanguis quidam est, qui non congelatur. Omnia apud Galenum libro de atra Bile, fol. 11, 12, & 13.
Sanguis confert prudentiam. Hippocrates de Flatibus.
Sanguine permutato, concidit simul prudentia.
Sanguinis substantia ex humoribus cōstat, qui sunt, pituita, flaua bilis, & atra. Lege, Humores.
Sanguis & intra, & extra corpus cōcrefcit.

Sanguis Apocathemenes, Lychnis coronaria, apud Dioscor. lib. 3. cap. 113.
Sanguis asini Aegyptiaci, Pteris, uel Filix, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 196.
Sanguis Aeluri, Magice Stratiotes herba, apud Dioscor. lib. 4. cap. 103.
Sanguis Crocodili, Leontopodion, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 132.
Sanguis febris, Cici, uel Ricinum, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 167.
Sanguis Herculis, Centaureum magnum. Dioscor. lib. 3. cap. 7.
Sanguis item Herculis, Veratrum album, apud Dioscor. lib. 4. cap. 151.
Sanguis Hominis, Magice Artemisia, apud Dioscor. lib. 3. cap. 125.
Sanguis Ibis, Rubus, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 40.
Sanguis Isonis, Marrubium nigrum Magice, apud Dioscor. lib. 3. cap. 116.
Sanguis Martis, Liliū uulgare, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 115. Lege, Asarum.
Sanguis Gassa. Lege, Cochlea.
Sanguis Mustelæ, Asplenium, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 152.
Sanguis Mineruæ, Aiuga, uel Chamepitys, apud Dioscor. lib. 3. cap. 176.
Sanguis oculi, Anagallis dicta a magis.
Sanguis Podotis, Magice Scordea, apud Dioscor. lib. 3. cap. 123.
Sanguis Tauri, Marrubium, & Prassium, apud Dioscor. lib. 3. cap. 118.
Sanguis Titani, Lactuca syluestris.
Sanguis Titani, Rubus, apud Dioscor. lib. 4. cap. 40. & cap. 36.
Sanguis, Pus, & Sanies differunt. Quia Sanies & tenuior, uarie crassa, & glutinosa, & colorata. Pus crassissimum, albissimūq; glutinosius & sanguine & sanie. Exit autē sanguis ex uulnere recenti, aut iā sanescente. Sanies est inter utrunq; tempus. Pus ex ulcere iam ad sanitatem spectante. Rursus & Sanies & Pus quasdam species & Græcis nominibus distinctas habent. Est enim quædam sanies, quæ uel ἰχωρ, uel Meliceria nominatur. Est Pus quod ἐλαιώδες appellatur. ἰχωρ tenuis, subalbidus, ex malis ulceribus exit, maxime ubi neruo lesio inflammatio secuta est: Meliceria crassior et glutinosior, subalbida, mellisq; subalbo adsimilis fertur. Hæc quoq; ex malis ulceribus exit, ubi nerui circa articulos lesi sunt,

S A

& inter hec loca maxime ex genibus. *ελαιωδες* tenue, subalbidum, quasi unctum, colore atq; pinguedine oleo albo non dissimile, apparet in magnis ulcerib. sanescentibus. Celsus lib. 5. cap. 5.

Sanguisorba, id est, Pimpinella. Lege, Pimpinella.

Sangenon, Indi Opalon lapidem appellat, teste Plinio lib. 37. cap. 6.

Sanguinaria, Coronopodis, Bursæ pastoris, Corrigiolæ, & multarum herbarum aliarum cognomen.

Sanguineus color. Vide, Color uarius.

Sanguis Draconis, non animantis foedi humor natiuus est, sed lachryma arboris, in insula, cui nomen est Portus sanctus, nuper a Rege Portugalix per Aloysium Cadamuscum inuenta. Colligitur autem sic.

Stato anni tempore arbores sauciant; quæ ubi sunt incisæ, anno sequente gummam emittunt per incisiones. Gumma uero decocta ahenis, ac defecata, sanguis efficitur, quæ appellant Draconis. Eius arbor producit fructum ad instar Cerasi mense Martio, gustu eximium, coloris Veneti. Hæc Aloysius ipso nauigationis suæ lib. 1. ca. 4.

Sanguinem mortuum, mortuicq; Diaboli morsum uocant Barbari; quæ latine nos infra interpretati sumus Sugillata.

Sanies. Lege, Sanguis.

Sanitas, est æquabilitas & bona temperantia quatuor elementorum. Vel sic,

Sanitas est bona temperatura quatuor elementorum. Animal enim calido uidelicet & sicco, frigido & humido constat. Alij sic, Sanitas est æqualitas eorum, & temperantia, quæ hominem constituunt, calidi nempe, sicci, frigidi, & humidus.

Sanitas ad temperantiam relationem habet.

Siquidem Sanitas, bona temperatura est, siue constitutio primarum qualitatum. Temperantia uero, quæ ab omni affectu, siue perturbatione, aut passione, alienam & solutam reddit animam, uidelicet, uoluptate, metu, ira, tristitia, concupiscentia. Quamobrem operationes animæ imperturbatas facit.

Diffinitur etiam sic: Sanitas est affectus secundum naturam, ad faciendam actionem idoneus. Porro nihil refert, utrum dixeris constitutio, aut affectus, siue ad faciendam actionem idoneus, siue causam actionis. Gal. libro de Symptomatum differ. Rursus sic,

S A

Sanitas est corporis constitutio, in qua nec doloribus cruciamur, nec in uite actionibus impedimur. Galen. lib. 1. de Sanit. tuenda. Sanitas, & bonus habitus differunt. Est enim Sanitus euexia mediocris & temperata; bonus habitus, sanitas quædam composita, & constituta. Esse quidem potest bonus habitus in Gymnasticis, sanitas uero non potest. Sanitati accidunt & competunt tria. Pulchritudo, non qualis ea est, quæ faciem medicamine, aut comam succo, alioque pharmaco uenustam efficit. Bonus habitus: nec is sit, qui a gymnasio prodeat, sed ab ingenia, frequentiq; sanitatis ratione. Integritas, siue perfectio, est membrorum robur & symetria. Huius color est proportio, de centia a natura necessario data. Quibus igitur insunt talia, his data est pulchritudo. Est enim proportio membrorum, cum bono colore, id est, naturali.

Sanfa dicitur officulum oliuæ; Græci *πύτυρι* uocant. Colum. lib. 12.

Sanfa, nuclei, ex quibus syluestres oleæ feruntur. Sanfam sunt qui & naucum dicunt; unde uerbū naucifacere: quandoquidem & fullones ob uilitatem artis Nacæ dicebantur. Alia omnia fere opera ex lana græce *νάκας* dici uolunt, ipsum quoque nucis & rerum omnium putamina. Alij nucleum malunt iuglandis; alij medium illud dissepimentum.

Santonica herba, idem quod Santonicum Absynthium. Autor Columella in Santonibus Gallix.

S A P

Sapana, Anagallis, Gallice.

Saperda. Lege, Hemineron.

Saphati, uel Saphatum, Barbare ulcera capitis manantia, apud Dioscoridem & Plinium. Sunt qui ex Barbaris Saffati legant. Saphyrus, lapis. Dioscorides libro quinto, capite. 148.

Sapineæ nuces. Est unum genus nucis pineæ, Sapineum nomine, nucleorum cute uerius quæ putamine adeo molli, ut simul mandatur. Colum. lib. 12. cap. 6.

Sapo, id est, Smegma. Habes Saponis inuentum apud Plinium lib. 28. cap. 12.

Saponaria terra. Lege, Cimolia creta.

σαπρότης, ἢ σαπρία, ex ueteribus lignis

& truncis caries. German. Vuurmmeeel.

Vsum eius docet Dioscorides lib. 1.

Sapo Sarracenicus (sup. gal. lib. 2. cap. 12) fit ex dracunculis (sup. lib. 2. cap. 12) & Ligna olei olei.
Sapo Gallus fit ex dracunculis (sup. lib. 2. cap. 12) & Ligna olei olei.
Sapo Gallicus fit ex dracunculis (sup. lib. 2. cap. 12) & Ligna olei olei.
Sapo Gallicus fit ex dracunculis (sup. lib. 2. cap. 12) & Ligna olei olei.

Saropoda Alceus Pittacum sapientem appellabat, quod latos pedes haberet: necnō Charapoda, quod ulcera in pedibus sentiret, quæ uocant Cheradas.

Sarcites, Hydropis tertia species, quæ per oēm corporis coagmentationē ac miscellam humor diffeminetur, ut ad instar spongiarum, aut papyri, uniuersa caro permafacta appareat, atq; ob id totum corpus, similiter ut ilia intumescit, & mortuo simile euadit. Aecius lib. 10. cap. 20.

σαρκοκλήνη, caro quæ increfcit inter tuniculas testiculorum.

Sarcocolla: sic Dioscorides appellat Arge monis speciem alteram, lib. 2. cap. 197.

Sarcocolla etiā arbor destillans gummi utilissimū pectoribus, ac Medicis, simile polli ni thuris: & ideo candidum quam ruffum melius. Plin. lib. 13. cap. 11. & libro. 24. cap. 14. Dioscor. lib. 3. cap. 98.

σαρκωμα, carnis in naribus præter naturam incrementum. Paulus. Eiusdem polypo naturæ & substantiæ cæteri Græcorū Medici id esse dixerūt, semperq; a polypo statim de eo docuerunt. Differt autem a Polypo magnitudine. Galen. de Definition. Polypus enim a multitudine pedum dicitur. ut enim illi, multas habēt morfiones, & scissuras, contumescuntq; & increfcūt, sic morbus iste eodem modo.

Sarcomphalos, est incrementū carnis præter naturam in umbilico.

Sarda, lapis, apud Solinum cap. 20.

Sardianæ glandes. Lege, Castanea.

Sardinia, nomē piscis uilioris: existimo em esse, quem uulgus uernacula lingua Sardelam appellat. Colum. lib. 8. cap. 17.

Sardonía herba, ubi proueniat, & de uiribus eius, Solinum inquire cap. 10.

Sardoniches, inquit Plinius lib. 37. cap. 8. olim, ut ex nomine ipso apparet, intelligebantur candore in Sarda, hoc est, uelut car nibus ungue hominis imposito, & utroq; translucido. Cætera Plinius.

Sargus piscis, qui cœnum fodit & uorat. Plinius lib. 9. cap. 17.

Sarianus color. Lege, Color uarius.

Sariosis, passio est iumenti, ut cum biberit, infletur, & sufflet. Vegetius Veterin. lib. 3. capite. 26.

Sarmenticius cinis quā uim habeat, & præ-

parationem eius, lege apud Dioscoridem.

Sarmentua, Tithymalus Myrsinites, interprete Theodoro Gaza, apud Dioscoridē lib. 4. cap. 170.

Sarra, discoopertio albedinis oculi.

Sarranæ uiolæ, Epitheton est poeticum. si quidē Poetis Sarranus color est purpureus, a Tyro, quæ olim dicta est Sarra. Vergilius, Sarrano dormitat ostro. Columel. lib. 9. cap. 4.

Sarrire, est sarculo, quod ferramentum rusticum est, aperire segetes, & terram promouere ad herbas perimendas, & rubiginem propulsandam. Vnde sarritio, & sarritor dictus operarius sarritionis, & sarritoria opera, & sarritura, id est, sarritio, & fossæ. Columella lib. 2. cap. 12.

σαρόποδα, qui latos habet pedes.

Sarua. Lege, Alua.

σαρξ ευδενής, caro friabilis.

Sarxiphagon, uel Saxifragia, apud Dioscor. lib. 4. cap. 18.

Sataria herba, Peucedanum, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 90.

Satiuum, idem quod Sitanium. Sic em Dores loqui maluerunt.

Satureia, nota est, apud Dioscor. lib. 3. cap. 43. Plin. lib. 19. cap. 8.

Saturnus, Bley, ipsis Chymistis.

Saturnus calcinatus, Bleyesch.

Satyri, facie admodum grata, gestorum imitatores, quemadmodū Simiæ. Aelianus.

σατυρίασις, malum quod fit arrigente & intendente se hominis genitali: simul ei etiā propinquæ intenduntur partes: in aliquibus seminis eiectio etiam cū uoluptate fit. Alienantur mente aliquando qui id patiuntur, sequiturq; neruorū distentio. Postiores Græci *παλμὸν*, id est, palpitationē, a uerbo *σατυρίζειν*. Vel,

σατυρίασις, est pulsus testium, & uelut singultus quidam inguinum, sequens inflamatam passionem seminalis receptaculi, cum intensione & tentigine. Quod si non cessauerit pulsus ille, seminis receptacula intenduntur, spasmusq; nascitur, & moritur homo.

Satyrion, Erythroniō, uel Pastorale, quod ad incitandū libidinem pecoribus datur. De quo uide Dioscoridem libro tertio, capite. 145.

S A

Satyrion, Polyrhizon: alias Sistolochia,
ut placet Barb. in Coroll. Aristolochia.
Satyrium, aliqui Trifolium uocant, De quo
uide Dioscor. lib. 3. cap. 144.
Satyrifon, apud Diosc. lib. 3. cap. 145.
Satyrus, primus præceptor Galeni, ut con-
firmat lib. 1. Anatomica.
Satiuum, idem quod Sitanium, Sic em Do-
res loqui maluerunt.

S A V

Sauri, obturatis qua parte est uentus spira-
turus cauernis, ex alia parte aperiunt fores.
De cætero ipsis uillosior cauda pro tegu-
mento est, Plin. lib. 8. cap. 38.
Sauritis, Anagallis.
Sauic arabice, græce Alphiton, & latine Po-
lenta, Polenta aut quid sit, lege, Polenta.
Saura, lege, Lacertum.
σαύρας ἢ κεφαλή, Lacertæ caput.
Saurion, Simapi, ut Athenienses uocant,
σαυρίτις, lege, Lacertum.
σαύρας, Lacerta.

S A X

Saxatiles pisces uocant, quod in faxis ac pe-
tris stabulentur. Medici recentiores Petri-
nos appellant, eosque maxime probant. Scri-
bit Cornelius Celsus, Saxatiles pisces esse
leuiore in esca, Colum. lib. 8. cap. 17.
Saxatiles pisces Græci uocant *πετρίους*, quos
faxosum mare mittit; ut merule, turdi, ele-
phetides, menalurnæ: in ægrotantium ci-
bis a Paulo sæpe laudati.
Saxifragia, Dioscor. lib. 4. cap. 18.
Saxum arenosum, Sandtsteyn.
Saxum corneum, Hornsteyn.
Saxum scissile, Schyfersteyn.

S C A

Scabies durior, cutis rubicundior, ex qua
pustule oriuntur quædam humidiores, quæ-
dam sicciore. Prurit & serpit: quæ asperi-
or est, & prurit, *ἀρχία* dicitur, id est, fera.
Scabies palpebræ, est quædam grossicius acci-
dēs in interiore parte palpebræ superioris.
Scabies Hispanica, morbus Gallicus.
Scabies arboris quæ uocetur, & quomodo
scabiē contrahant arbores, require ex The-
ophrasto lib. Plantarum, cap. 16.
Scalpellus, cultellus quo ad deiectionē san-
guinis inciditur neruus, Lafeyfen.
Scalponeas, calceos putamus ex lana confe-
ctos. Teut. Socken, oder, Filtzschuoch.
Scambonia, eadē quæ & Scammonia, apud

S C

Dioscoridem libro quarto, capite. 182.
Scamna, agricolæ uocant glebas grandes,
quæ solent excitari prima aratione, cum in
procisso crudum solum immotumque relin-
quitur: quod cauendum esse præcipit lex
rustificationis. Hinc illud Plinianum: Scamna
inter duos sulcos, crudaue relinquuntur,
globaue exultent. Scamna quoque dicun-
tur in arboribus ramorum quasi sedilia, Si-
cut & tabulata, Colum. lib. 2. cap. 4.
Scammonia, & Scammonium quid sit, uide
apud Dioscor. lib. 4. cap. 182.
Scammonion, Tapfia, apud Dio. li. 4. ca. 159.
Scandalacium Thlaspi, lege, Thlaspi.
Scandiana, uel Scaciana mala, nã utriusque re-
peritur apud autores. Macr. legit Scaciana.
Scandule, fiunt ex robore, abiete, & picea
fissis, uel assulatim dissectis. Item,
Scandulas, asseres modicos & graciles uo-
cant. Et in Commentarijs Apuleianis, ui-
dentur dici Scandula a scandendo, quã ad
scandulare tectum gradibus, ascendimus. Est
aut scandulare tectum superior pars domus,
quæ tegulis est proxima. Scribit Plinius,
Urbem Romam scandulis fuisse contextam usque
ad bellum Pyrrhni. Scandule e robore aptissi-
mæ fiunt, alijsque arboribus gladiiferis, Col. li. 7. c. 3.
Scandulaca, quæ scandendo fruges necat.
Scandix, syluestre olus, amarum, subacre, Co-
micis Poetis celebrata. Hæc, inquit Verg.
hodie ab Herbarijs ignoratur: & quã illi
modo Scandicem appellant, latiore, & qua-
si Betæ folio est. Antiquitas autem, ut in re
nota sit, nullas eius certas notas tradidit.
Veruntamen, ut ex multis conijcere licet,
tenui, & capillato folio est, Plin. lib. 21. cap.
15. inter sponte nascentes meminit: coniu-
xitque illi, ut uerisimile est, congeneres plu-
res alias, quæ omnes tenui folio, & capilla-
ceo sunt: præsertimque Caucalim, & Tra-
gopogona: quæ a capillamentis quæ pro
coma habet, Coma dicta est a Græcis. Ob
quam causam non ab re penitus fuerit, si-
mitem in foliorum figura illis credere. Bar-
barus. In exemplari græco Dioscor. adpi-
ctam uidi Scandicem fœniculi folio fere, cum
corniculis, in summo floribus luteis, siue
albis. Hac ipsa specie in syluis quoque uis-
itur, frutice odorato, flore candido.
σκάνδιξ, herba Scanaria.
Scaphi, fabarum nomen apud Aethruscos,
& in Latio olim. Forte rectius Scapos: ut

& Plinius appellauit lib. 18. Inuentus est, inquit, Scapus centum fabis onustus, & in de fortasse Scaphus inoleuit, pro Scapus. Scaphium, Caluaria, uel κράνιον ab Aristophane uocatur.

σκάφοι, uocant aurium illum meatum, anfractu Scapus. Vide, Muscarum. (tortuoso. Scapus. Lege, Scaphi.

Scapus asphodeli. Plinius frequenter ponit Scapum pro stipite plantae & caule. Est autem Asphodelus herba, Hesiodi preconio celebrata, cuius mentionem & Homerus fecit. Manditur & semine tosto & bulbo, sed hoc in cinere tosto, dein sale & oleo addito: folium habet oblongum & angustum. Columella lib. 9. cap. 4.

Scarabei. Vide Plin. lib. 11. cap. 28.

Scarificatio, sunt minutae cutis incisurae, quae in cucurbitulis quoque imponendis utimur. Est & Scarificatio utilis arboribus cum incisuris perpetuis: laxant corticem, uelut currem acie falcis, & ita dilatatae cicatrices, renato corpore expleantur, fiuntque arbori salutares. Nam magna ex parte similis hominum Medicina & arborum est. Apud Plinium perperam legitur, Caprificatio, pro Scarificatione. Colum. lib. 6. cap. 10.

Scari, sunt pisces qui soli dicuntur ruminare, & herbis uesci. Scaro olim data est principatus inter pisces: de quo Martialis: Hic scarus aequoreis qui uenit obesus ab undis, Visceribus bonus est, cetera uile sapit. Colum. lib. 8. cap. 17. Lege, Onistos, & Piscium fere.

σκαρδομουτικοί, qui nimium conuiuent. σκαρθμός. Vide, Pedem.

S C E

Sceilem, uena, quae alio nomine funus brachij. σκελετύρβει, paralysis quaedam species, cum rectum seruire incessum non ualemus, & crura uelut arida conscendentes attrahimus, ac sinistrum quandoque dextero circumferimus, quandoque ediuerso.

σκέλι, totum ex coxa confurgens, ex crure, sphyro, & pede.

σκεπαρνισμ, ancipiti securi percutere. Vide, αποσκεπαρνισμ

Sceptrum Elisei, id est, Asphalathus. Vide in Dioscor. lib. 1. cap. 18. Plin. lib. 12. cap. 24.

Sceptrum, Lychnis, apud Dio. lib. 3. ca. 113.

σκηροφθαλμία, duricies oculi, ac δισκινησία, id est, difficilis motus.

σκελετός, cadauer assiccatum anatomicum, quod reseruari solet.

Scenae uocantur, quae cunctae in castris, aliisque locis, ex frondibus, culmis, pellibusque temporaria domicilia fiunt: quales ad umbram in hortis etiam eriguntur. Antiquiores Latini Atteguas, uno nomine cuncta haec uocauerunt. Sic Iuuenalis: Dirue maiorum atteguas. Barbarus opus topiarum ubique fere in Dioscoride interpretatur: pariter & Ruellius. Parum tamen probante eam interpretationem Marcello Vergilio.

σκηπός. Lege, Fulmen.

S C H

Schetica febris, quae facile discutitur. Galenus. 8. Method.

σχίσσις, dispositio, quae facile addiscitur.

σχίνιον, ελαιον, oleum lentiscinum.

σχίνον. Vide, σχοίνον.

Schinostrophon, fatiua Canabis, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 166.

Schinus, Lentiscus.

Schinos aromaticus, uel odoratus iuncus, Sium. Lege, Sium.

Schinos leuis, Oxyschinos, apud Dioscor. lib. 4. cap. 55.

Schiston lac quid sit, uide in dictione, Lac Schiston. Modus eius coquendi describitur ab Dioscor. lib. 2. cap. 77.

σχισός. Ex omni lacte fit quod Schistum appellat, siue lac scissile. Vide, Serum lactis.

Schistos, lapis in Hyberia Hispaniae contermina gignitur. Lege de eo apud Dioscor. lib. 5. cap. 136. Plin. lib. 36. cap. 20.

Schoenanthos, uulgo Squinantum in Officinis.

σχοίνον, Graeci communi iuncorum aliorum uoce nominant, quae nos rotundum, odoratum iuncum: ut a Lentisco differat, quae σχίνον appellant. Opinor hoc in loco intelligendum esse de Iunco illo odorato, cuius meminit Plin. in. 12. qui gignitur iuxta montem Libanum. Tradunt Iuncum quoque odoratum in Campania inueniri. Idem Plinius in compositione unguentorum adhibet & Iuncum. Est aliud quoddam genus Iuncorum, quod a Graecis Oxyschinion uocatur. Praeterea Schoenus nomen est mensurae, ut placet Eratostheni, stadia quadraginta continet. Aliqui, 22. stadia singulis Schoenis dedere. Barbarorum gentes itinera metiuntur partim Schoenis, partim Parafan-

gis, ut Persæ: partim Leucis, ut Galli: partim stadijs & passibus, ut Romani, Columella libro duodecimo, cap. 20.
Schoenus, arbor Lentisci, Iuncus.

S C I

Sciatica, perperam pronunciant nostrates medici: cum scribendum est, *ισχιατικη*, *ισκιαδιου*, Lege, Umbella.

Sciatrophia, umbratilis uita, mollisq;: qualem haftenus Monachi & Monachæ nostræ cgerunt.

Scientia, est comprehensio nunq; a ratione aberrans. Vel, Scientia est habitus præceptionum, opinionem firmam & inmutabilem sub orationis forma apprehēdens, Galenus de Definit.

Sciencæ, pisces marini, Plin. lib. 9. cap. 15.

Scilla, Id quod barbare hodie uocant Officina Squillā, Hippocrates uocat Scellam. Plura de Scilla Dioscorides lib. 2. cap. 190.

Plinius lib. 19. cap. 5. Theophr. lib. 7. ca. 11.
Scincus, Rubus, apud Dioscoridē libro. 4. capite. 147.

Scincus, aut Aegypti, aut Indiæ, aut Rubri maris alumnus, ut inquit Dioscor. libro. 2. cap. 71. quāuis inuenitur et in Lydia Mauritania. Est autem terrestris Crocodilus sui generis, qui falsus affertur cum nasturtio. Meminit & Plinius libro. 28. cap. 8. Hodie in officinis exhibetur sub nomine scincorum, paruorum lacertarum magnitudine, quas hodie ex Vicentino agro piscantur, & pro ægyptijs supponunt. Plinius libro octauo, cap. 25.

σκινδαλμος, id est, Assula. Lege, Assula.

Scioblebina. Romana lingua Stichas, apud Dioscoridem libro terio, cap. 29.

σκιοραδα, qui latos habet pedes: cuiusmodi ferunt habuisse psitacum.

Scipiones, racemi lignei, & scapi quibus uuae continentur & acini inhaerescunt, Columella libro duodecimo, cap. 39.

Scirpus, iuncus est.

σκιρρωματα, omnium generum duricies in humano corpore.

Scirrhomenon, id est, induratū: quando tumor circa iecur fuerit, et in ipsa duricie uerberatur, resultans sine dolore,

σκιρρος, id est, duricies: affectio in partibus muliebribus, quæ tactui non cedit, inaequaliter tumet, & sine dolore aliquando fit.

Scirrhus, intestinorum duricies quædam in

sensibilis, & quæ sensum nostrum effugit. Galenus libro. 1. de sanit. tuen.

Scirrhus splenis, id est, duricies uix sentiēs, quando splenis fit ex crescentia, aut is plane durus fit, & rotundus. Lege, Holcimos.

Scirrhus item corporis est tumor, cum duricie & grauitate, & mouendi difficultate & insensibilitate.

Sciuri, obturatis qua parte est uentus spirantur cauernis, ex alia parte aperiunt fores: de cætero ipsis uillosior ciuda protegumento est, Plin. lib. 8. cap. 33.

S C L

Sclauole, apud Varronem. Lege, Thalos. *σκληρὸν ἀπὸ περσεικῆς κάρυα*, duræ ex persicis pomis nuces.

σκληρώμα, id est, duricies, frequens in foemina malum: uel duriusculus tumor, in aliqua eorum locorum parte eueniēs a permanentibus & diuturnis inflammationibus.

σκληροφθαλμία, duricies oculi, ac *δισκυσία*, id est, difficilis motus, quando præ duricie, palpebræ uix a somno aperiuntur, sordescq; in angulis subsicce remanēt, oculiq; præterea subruffi.

S C O

Scobis nomine significantur illa minuta triticea, quæ ex sectione ferræ, & terebratione terebræ decidūt in terram. Inde Scobina dicta lima fabrilis et instrumentū, Iuuenalis. Semodio scobis hæc etenim dat feruulus unus. Item Horatius. Vilibus in scobis, in mappis, in scobe quātus Existit sumptus. Ouidius in obsceno carmine, quam pro sanguine puluerē, scobemq; in uenis medici putant habere. Ramēta uero, sunt frustula paulo crassiora, maioraq; & quasi recisamenta. Plinius ait, Vuas in scobe, ramētisue abiectis populi, fraxini utiliter seruari. Descobinata crura, uocabulo prisco dixit Varro, p faucijs, abrais, defectis. Columella lib. de Arborib. cap. 8.

Scœniostrophon, Equisetū, uel Hippuris, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 49.

Scolex, genus alterum æruginis.

Scolopax, Attagnis colore, gallitaceo generi perfimilis auis, quam Theodorus uocat Gallinaginem, uernaculam uocem secutus, ita enim uulgo nominatur.

σκολόπενδρα marina dicitur. nam & terrestris est quædam, Dioscor. & Ophioctenā quoq; uocat, aut scolopendrā, aut uermē.

Scolopendrea, pisces terrestribus sunt similes, quas Centipedes uocant: hamo deuorato, omnia interanea euomunt, donec hamum egerunt, deinde resorbent. Plin. lib. 9. capite. 43.

Scolopendrium, Polypodium, apud Diosc. lib. 4. cap. 198.

Scolopendrium, Asplenion, apud Dioscor. lib. 3. cap. 152.

σκολοπομαχαίριον, aculeatus cultellus, Chirurgicum instrumentum.

Scolymos, id est, Carduus: de quo uide Dioscoridem lib. 3. cap. 15.

Scolecia, erugo uocatur: partim, quia se contrahit in uermiculos sponte: partim, quia fingitur in eos arte. Vide Diosc. li. 5. ca. 83.

Scolopomacherion, instrumentum chirurgicum, quo ulcerum radices excinduntur: sic enim Galenus uocat. 4. Method.

Scombrī, pisces quidam in aquis sulphurei coloris. Plin. libro. 9. capite. 15. Ex his Garum optimum conficiebatur, in Mauritania potissimum, Beticaque, & Cartera, ex Oceano: ad nihil aliud utiles.

Scopa regia, Bunium, apud Dioscoridem libro. 4. cap. 125.

Scopa regia, Sideritis, secundum Hermol. Barbar. in Coroll. Sideritidis, lib. 4. ca. 36.

Scopes, auium genus, cuius meminit Homerus Odysea, ε.

σκῶπες ἰρῆκες τετανυλωσότε κορῶναι.

Plinius etiam inquit: Nominatur ab Homero auium genus, quod frequenter saltat. Unde et saltationis genus Scops. Sunt ex Græcis, qui Scopas Bubones esse dicant. Suidas nocturnas aues interpretatur. Vide Cælium lib. 7. cap. 14.

Scopia uiarum, uentus aquilo: sic dictus, quod difflando perpurget, quicquid temere in uis obiacet.

Scopula, diminutiuum est Scoparum. Scoparius dicitur, perquam eleganti uocabulo conuerritor, hoc est, minister, cuius ministerium est scopis pauimenta conuertere: quod maxime fit a prandio, & a cœna. Colum. lib. 12. cap. 18.

σκόρδαλ. Lege, Galeritam.

Scordion, idem quod Scordium, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 123.

Scordion, differt a Scorodo, id est, allio.

Scordium herba qualis sit, uide apud Dioscoridem lib. 3. cap. 123. Plin. lib. 25. cap. 6.

lib. 26. cap. 8. De Scordio etiam opiniones neothericorum, in Herbarij nostri tom. 2. Sed nescitur hodie quale uerum sit Scordium.

Scordoprasum, magnitudine Porri equat, qualitatibus porri & allij particeps. Quale hoc allium & porrum ueteribus fuerit, incertum est, ut inquit Vergilius. Plinius nulli eius meminit, nec rei rustice scriptores alij. Solus Paulus Aegineta, quæ breuissime in Sexto, inter allia id numerauit. Verba eius sunt: Porri & allij imixtas habet qualitates Scordoprasum. Monstrum aliquod naturæ credimus id fuisse.

σκόροδιον, allij purgamentum.

σκόροδον, allium.

Scorpij cauda, Heliotropium magnum apud Dioscor. lib. 4. cap. 203.

Scorpioctonon, Heliotropium magnum, Ibid. Scorpioides herba quæ sit, uide apud Dioscoridem lib. 4. cap. 205.

Scorpion, Tragium alterum, apud Diosc. lib. 4. cap. 53.

Scorpiuros, Heliotropium magnum, apud Dioscor. lib. 4. cap. 203.

Scorpius herba quæ sit, uide apud Dioscor. lib. 4. cap. 205.

σκόρπιος θαλάσσιος, Scorpius marinus.

σκόρπιος χερσαίος, Scorpius terrestris.

Scorpius, hominis salua corrumpitur, & rursus homo salua Scorpij. Scorpium necaueris, si ieiunus illi inspueris.

σκόρπιον πλῆκτον, a Scorpione ictus.

Scorpios, uolucres, & pennatos se uidisse specie locustarum, e Phrygia in Ioniam translatos, autor est Pausanias. Sunt & palustres Scorpij, ac cœnosi potius. Item Pelachij dicti, quos rufos colore prædicant, cum alteri sint subatri. Aristoteles & Scorpidas appellat: nec constat, pro diuerso, an pro eodem genere acceperit. Scorpiana certe, ut Athenæo placet, euidenter a Scorpione differt.

Scorpius pingitur a Plinio libro. 11. cap. 24. Lege, Scorpios uolucres.

Scortum, Oscheon, idem circa pudenda: uerum rectius dicitur Scrotum, non Scortum, græce ὄσχεον.

Scordion, ut inquit Manardus, nascitur locis montanis & palustribus, folia habens similia chamædryi, maiora tamē, nec adeo in circumferentia incisa, aliquo modo allij odorem referentia, adstringentia gustum.

subamara, uirgulis quadratis, a quibus, flos subrubeus dependet. Et iterum, Scordij non solum herbam, uerum etiam significatum ipsum hodie amisimus. Alium syluestre eius loco, nominis similitudine decepti, accipientes: magis in hoc peccantes quae in petroselino: quod non ideo theriacae imponitur, quia sit uenenosis pharmacis, aut feris repugnans, sed aquae intercutis gratia, similiumque morborum. Scordij autem tantam uim esse nonnulli fidedigni scripserunt, ut, quaecumque supra illud in praelio quodam corpora occisorum ceciderant, diutius remaneret incorrupta, secundum eas potissimum partes quae herbam ipsam attingerant. Unde creditur, Galeno teste, uenenis ferarum, et mortiferis pharmacis uehementer repugnare.

Scoria ferri, est stercus ferri, apud Dioscoridem libro quinto, cap. 85.

Scorodon Cyprium, & Antiscorodon praecipue celebratum Aphrice.

Scorpiuron, Ocimoides, apud Dioscoridem libro quarto, cap. 31.

σκοτώμα, ἀπὸ τῆς σκοτώω, quam & σκοτώσιμ uocant, morbus capitis, tenebrositatem inducens & uertiginem.

Scotomia, siue Scotodimia, ex frigidis & letis humoribus in cerebrum deuocatis oriuntur: ita ut sic affecti, occasione parua succidant. Vertigines appellant eas nostri.

Scotomatici, quibus uertigines irrepunt, hijs enim uidetur caput circumferri cum lucis splendoribus.

Scotomaticus hinc dicitur affectus, hoc est, uertiginosus.

S C R

Scribonius Largus medicus uetustissimus, nuper Ioannis Ruellij medici doctissimi, opera, e tenebris erutus, & a situ uindicatus. Scripsit de compositione medicamentorum librum sub Tiberio Caesare, quantum licet ex ipsius commentario conijcere.

Scripulum. Vide, Scrupulum.

Scrophularia, Seuurtz.

Scrophulae. Vide, χοιράσ,

Scrotum. Lege, δηροί.

Scroti laxatio, graece, ῥάκωσις.

Scroti morbos tres describunt: scilicet crison, scabiem, & rhacosim,

Scrotum, testium uocatur follis, ac eorum conceptaculum.

Scrupulum, Graeci fere uocant grammation: id autem est pars drachmae tertia. Porro scrupula uiginti quatuor, unciam constituunt Columellae, caeterisque. Dimidium uero scrupuli, sescrupulum dici potest: sicut se libra, librae dimidium. In Medicina certe Celsus unciam, siue quod idem est, obolum, paulo plus dimidio scrupulo: siue ut ipse appellat, scrupulo facit.

Scropha, quae sepius peperit sus.

S C V

Scutistrum, uasis genus. Et uidetur ex figura graeca deriuari, a scutia.

Scutula, et Scutella, non modo uasis genus est catini, sed & quicquid ad illam similitudinem formatur. Vt in arboribus, cum praecipitur: scutulam eximere, inoculationis eius gratia, quae uocatur emplastratio, aliud non est, quam partem corticis scutulatim detrahere, in cuius locum imponi queat par cortex ex arbore altera.

Sculpones, calceos putamus ex lana confectos, teut. Socken, oder Filtzschuoh.

S C Y

Scylla, species est cepae, siue bulbi: a qua acetum scylliticum dictum, accommodata est medicamentis. De uino quoque scyllitico, quod cum scylla fit, mentio fit a Palladio: & scylliticum acetum, quod oculorum aciem exacuit. Columella lib. 12, cap. 33.

Scylmatis folia, Lege, Alua.

Scymatis folia, Ibidem.

σκόλοψ, palus, uel aliud quod infigitur.

Scyphium, uel σκύφιον, graece caluaria: σκυταλίδες. Lege, κόνδυλοι.

Scytalides, qui subsunt articuli in digitis: uel, ut Aristophanes appellat, Phalanges. Insunt autem cuiusque digitorum tres, pollice excepto.

Scythin, apud Dioscoridem Glycyrrhiza libro tertio, cap. 6.

σκύβαλα, aridiora oletula.

σκύλαξ, nonen canis accommodatum. dicitur enim σκύλαξ graece catulus. Scribit Pollux in quinto Onomastici, τροφήν εἶναι σκύλαξ, ἐκ τῶν μητέρων γάλα, id est, alimentum esse catulis maternum lac. Columella libro septimo, cap. 12.

Scyram, herbam inuisam nominat Nican- der, & odiosam: nimirum quia in uere bouibus officit, quo tempore boues lasciuiae saltant, siquando caules fruticum eius ederent.

Seythica radix, autore Vergilio, Glycyrrhiza, ex Theophrasto lib. 9, plant.
Seythica equestris, Lege, Hippace.

S E C

Secale, farraginis & pabuli genus Plinio, occari tantum desiderans: ad arcendam famem utile: fecunda, sed gracili stipula, uigricia triste, sed pondere precipuum. Audiuimus qui Italicum esse nomen uelint, & nostram esse siliginem. Quam sententiam nos quoque in Herbario nostri Tomo. 2. expressimus, Secacul, Lege, Fraxinula.

Secra, que a Græcis ἀρεσις dicitur, dogmatum plurimorum est assensus artificiose compositorum, que ad finem certum referri possunt. Vel Secra, dogmatum est multitudo mutuo se consequentium, uel que apparent, uel que mutuo se consequi putantur. Vel sic. Secra est assensus, siue compositio plurimum dogmatum, que se mutuo, & que his similia apparent, consequuntur, aut consequi putantur. Definitur & huiusmodi quedam expositio, Secra est assensus ex multitudine dogmatum ad unum finem se consequentium. Galenus de Definit.

Secra Medicorum tres sunt. Rationalis, Empirica, & Methodica. Rationalis naturam rationem habet: que inquirat causas: deinde signis ad illarum inuentionem utitur: & rationem capit a contrario. Empirica, ad accidentium concursus respicit, que aegris adsunt: & convenientem eis curationem obseruat, idque nec morbo cognito, nec causa comperta. Credunt enim Empirici uetustissimis, qui rerum per experimenta sibi obseruatura historiam memorie prodiderunt. Methodica eorum, que in membris similia sunt contemplatrix est. omnes enim particulares affectus ad generales duos reducit, ad strictum uidelicet, & fluentem: que communia uocant. De his latissime Galenus in Introductorio fere per totum.

Secrarum autem principes, Rationalis quidem Hippocrates Cous fuit. Post hunc Diocles Charystius, Praxagoras Cous, Herophilus chalcidionius, Erasistratus chius, Mnesitheus athenæus, Asclepiades Bithinus, Cienus, qui & Prusias dictus est. Empirica preffuit Philinus Cous, qui primus eam a Rationali separauit, occasione ab Herophilo suo preceptore accepta. Cum autem suam hæresim principem esse uellet, Acro-

nem Acragantinum, quo Rationali esset uetustior, ei initium dedisse dixerunt. A Philino Serapion Alexandrus ea secta floruit: deinde Apollonij duo, pater & filius, Antiocheni. Hos secuti Menodotus et Sextus, accurate eam coluerunt. Methodicam Themison laudacenus Syrius incepit, qui ab Asclepiade rationali deflectens, ad methodicam sectam inuentionem se contulit. Post hos Mnasia, Dionysius, Proclus, Antipater. In ea autem nonnihil dissenserunt Olimpiacus milesius, Menomachus asfidæus, & Soranus Ephesius. Fuerunt & nonnulli ἐπισιωβετικοί apud Græcos nominati: ut Leonides Alexandrus. Quidam ἐκλεκτοί, ut Archigenes Apamaeus Syrius. Hæc Galenus in Introductorio, siue Medico.

Secra priores in Medicina duæ, Empirica, & Logica. Empirica eorum est, que sequuntur, & circa idem obiectum, & eorum que quoquo modo apparuerint preceptio. Logica autem, siue Rationalis secta, est abditarum rerum, & incertarum, operationumque, que in ipso medendi actu fiunt, uia & ratione consequentia, Gal. de Definit.

Sectorius porcus, qui gregem precedens ducit.

Secilia sunt, que dura constant, mollia uel sunt: que cunctis nec diuisionem necessario anticipare, nec comminui cum diuiduntur possunt. Aristot. 4. Meteor.

Secundæ sunt, quibus aliquando infans ex utero inuolutus egreditur. Eæ autem geminæ sunt. Interior tenuissima & mollissima: quam Empedocles ἀμνίειν uocauit. Exterior, que proprie Chorion, a nobis uero Secunda appellatur: quam & Hysteras quoque Græci appellant. Eas, hoc est, posteriores. Quamque et uulua ipsa numero singulari Hystera nuncupatur.

Secundinarum strangulatio, est propter recessum Secundæ affectus, qui deicidiam affert, uocemque adimit, quare respiratio eis non potest fieri, ut cuius notum est. Gal.

Securidaca que sit, uidetur apud Dioscoridem libro tertio, cap. 147.

S E D

Sedem thoracis, superiorem uentrem Hippocrates uocat, a pulmone occupatum.

Sedes, extrema alui pars est.

Sedigiti uocantur, quibus in manu sunt di-

giti seni. Sic C, Horatij ex patricia gente filia uocantur Sedigitæ.

Sedimentum, urinæ ipsa residentia, & fex, quam hypostasim græce uocant.

Sedum. Democritus semina omnia feri iubet, medicata succo herbæ quæ appellatur a Græcis aizoum, id est, semper uiua. Alij Bupthalthmon uocant, quasi oculum bouis. Alij Zoophthalthmon. Sūt qui Ambrosiam, Latini Sedum appellant, aut oculū, aut digitellum. Nascitur in tegulis, seritur que in uasculis fictilibus. Columella libro secundo, capite nono.

Sedum, herba quam Anagorā alias uocāt.

Sedum maius, Aizoum, apud Dioscoridē libro quarto, capite. 91.

S E L

Selache, piscis nomen Plinio.

σελάχια Græce, uocantur apud Galenum quædam genera piscium, quæ nostri cartilaginata interpretantur. Omnia autē hæc sunt carnosiora & cum cæteri pisces sint ouipari, id est, oua pariant, hoc genus uiuiparum, hoc est, animal parit, excepta ea scilicet quam ranam appellant. Primus Aristoteles hoc nomen huiusmodi piscibus tribuit. Sic autem dicti, quasi σελάς ἔχουσι, id est, splendorem noctu habcant. Video qui λεπιδάσ, id est, squamas non habentes, interpretentur, idque ex Suida grammatico qui sic inquit, σελάχιον οἷτα λεπιδάσ οὐκ ἔχει οἷου σκύραϊνα θούσ νάρκοι τρογών δ' δὲ ἄτοκεϊ,

σελάχιον ἰχθύδιον, ὃ μόνον ζωοτοκεῖ πρῶτον ὠοτικεῖσιν ἐν αὐτῷ πλὴν βατράχου. σελάσ πύρ, unde σελάχια, apud Suidam.

Sella, pro excrementis hominis. Plinius libro. 24. cap. 19. priuatam quidem latrinam Columella, nisi fallor, Cæsale appellat, ἀπό τῆς καίσαϊ, quod est egerere, siue a feces. Verba eius secundo libro hæc sunt. Vbi greges inquit, quadrupedum uersantur, quædam quotidie, ut culmina & cæsala; quædam pluuijs diebus, ut bouilia & ouilia debent emundari: etiamsi nō culmina, sed culina fere scriptum.

Selapyros, Plantaginis nomen.

Selenogonon, Pæonia, apud Dioscoridem libro tertio, capite. 158.

Selerniacon, cyphi confectio altera, æque præstans ut prior.

Seleucides aues, quarum aduētum ab Ioue

precibus impetrant Casij montis incolæ, fruges eorum locustis uastatibus: nec unde ueniant, aut quo abeant compertū est. Plinius libro decimo, cap. 27.

Selibra, libra semis. Vide, Scrupulus.

Selinusia terra, uide quid sit apud Dioscoridem libro quinto, cap. 166.

Selenites lapis, quem aliqui Aphroselinon appellant, quoniam noctu plenus crescente luna reperitur. Dioscor. lib. 5. cap. 150.

S E M

Semen, est quod humorem, caloremque in se habet insitum: qui cum desinit, semen infœcundum, sicut urinum ouum redditur.

Semen quid sit, lege, Sperma.

Semen excernitur a cerebro & spina dorsu, ut aiunt Plato, et Diocles. Praxagoras autem, Democritus, atque Hippocrates etiā ex toto corpore. Democritus quidē aiebat. Homines cuncti unus erit, atque iterū unus homo unus. Hippocrates autem. Voluptas in re Venerea ab omni parte corporis prodit: salubribus quidē & sanis salubris & sana, ab insalubribus uero insalubris & ægra. Secundū autem Stoicos, Semen est quod constituit & confirmat animal: humidum quidem spiritu & aere uolunt, ex partibus duabus præcipue. Secundū autē Asclepiadē, est idem quod in coitu excernitur prolificum. Quæsitum autem, an semen emittat mulier quemadmodum masculus: quum eundem habeat coeundi appetitum, eiusque ægritudinis particeps est: & in dissectione membrorum, quam Anatomicen uocant, seminarios meatus habere aperte demonstratur. Quod autem semen non emittat, maximo argumēto sunt liberi haud quaque matribus similes. Idem hoc contingere, testatur Hippocrates in libro De natura foetus, inquit. Si semen manserit ab ambobus in uulua mulieris, atque tum miscetur, simul etiā muliere non quiescente, coaceruatur, & conquiescit: calesfactum postea spiritum continet. Galenus de Definitionibus.

Semen differt a Genitura: quoniam semen in meatibus est & uasis spermaticis. Multi autem hæc speciebus diuiserunt, ut Asclepiades dixit: quod semen est etiā in hijs, qui non possunt generare. Nos aliter definiuimus, dicentes aliud esse genituram, & aliud semen. Galenus de definit.

Semen Leoninum, Leontopetalon, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 109.
Semen Pelecinum, Hedyfarum, apud Aecium ferm. 12. cap. 44.
Semen, præter alia priuatim etiam ad Speltam refertur a Medicis, quum præter græcanicum nomen etiam Semen uocant.
Semen Indiciū, Sic Hippo. Piper appellat.
Semen Mercurij, Anethum, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 65.
Sementinæ feriæ, a semente: quod satiationis causa susceptæ essent, sic dictæ.
σείδι' αλις, id est, Simila, uel Similago.
Semidalitis, ex similagine panis.
Semidodrans, & **Semidodantrale**, quod est quatuor digitorum magnitudine: græce *τετραδακτυλαίου*.
Semiformati, nõdum perfecti, neq; toti partibus suis consummati, Columella libro, 8. capite quinto.
Seminalis, Polygonon, apud Dioscoridem libro, 4. capite, 5.
Seminariū, in agricolatione est quædam quasi nutrix nouellarum plantarū. Significat enim locū in quo plantaria adolefcunt: ut mox illinc translata migrent in suam sedem. Natura enim arborum sicut hominū auida est nouitatis, & peregrinationis. Et cum nutrix sæpe indulgentior sit quā mater, melius plantæ in seminario proueniūt: quod succosum, elapidatumq; esse debet, minimeq; rimosum. Hinc Colum. docet, quale sit eligendum, parandumq; uitis seminariū, quod a Plinio quoq; ceterisq; perscribitur. Colum. lib. de Arbor. cap. 1.
Seminaria uasa, sunt uenæ quæ a caua uena in testes, quibus etiam alimentū præstant, sinuosa reflexione seruntur, græca, *τὰ σπειρματικὰ ἀγγεία*. Vide, *διδυμῶ*.
Seminio, pro semine.
Semitani sulci, Decumani nuncupantur. Plinius hoc idem scribens, dixit: Oportere uineas quintannis semitari, hoc est, ut in quinto quoq; palo singulæ iugo pagine includantur. Decumarius uero limes uocatur, qui secat agrum, currens a septentrione ad occasum: sicut Cardo appellatur limes per agrum currens a septentrione ad meridiē. Oportet, ut Plinij uerbis utar, uineas limitari decumano. Col. lib. 3. cap. 20.
Semitertiana febris uocatur, quæ ex mixtura & temperamento quotidiana & tertia-

næ febris consistit, Galen. libro de Temporibus morborum.
σείμω, id est, uenerādus Vítex, uel Agnus castus: fortasse quia castitatem dicitur conferuare.
Semperuiua, idem quod **Semperuiuum**.
Semperuiuum marinum, id est, Aloe: ab eo sic dicta, quia semper uiuet. Autor Barbarus in Corollario.
Semperuiuum, Aizoum, apud Dioscoridē lib. 4. cap. 91.
Sempiternæ uenæ, uenæ pariter & arteriæ quæ circa os sacrum in formam literæ λ, bifurcantur in duas partes: ab epate descendentes: de quib. uide **Carpum Anatomicū** in cap. de Aorta, & magna uena Chyli.
 S E N
Senchatum, nostro orbi nomine tantum cognitum, sed cū Cinnamomo, Casiaq; nascitur, Plin. lib. 12. cap. 21.
Senectus, est ætas, in qua conficitur & deficitur animal ipsum pauciore & diminuto calore: atq; cum iam siccitas & frigiditas in eo pariter dominatur.
Senectus item nihil aliud est, quam siccum & frigidum temperamentū, annorū multitudinis ratione proueniens. Galenus libro, 5. de sanitate tuenda.
Senectus, senium serpentis exuium, teste Plinio. Leberida Græci, Callimachus in Hercule etiam Syphar appellat.
Senipes, uermiculi qui uites arrodunt.
Sensibile, est omne id, quod sensu percipitur: ut uisu, auditu, gustu, tactu et odoratu.
Sensibilia, ut lapis, canis, paries, & quæcūq; sub sensum cadunt.
Sensile, est quod sensui obnoxium est.
Sensitiuum autem Theoni & Dionis, quæcūq; sensu prædita animalia.
Sensorium, ut oculi, nares, lingua, quæ instrumenta sensoria appellantur.
Sensorium, rerum creditarum sensum reddens instrumentum.
Sensorium, Sensus, idem.
Sensus, est affectus animæ, quæ res corporeas denunciat. Est enim sensus facultas quædam, & actoria uis.
Sentes, Rubus, apud Diosc. lib. 4. cap. 40.
Senum natura qualis. Lege, Actates, &c.
Sensus sunt quinque: Visus, Auditus, Gustus, Odoratus, & Tactus: qui omnes famulantur & inserviūt animæ: quæadmodum

Bitinus Asclepiades ait, quinque sensuum operationem esse ipsam animam. Visus fit per oculos, quum uidelicet illis insertus est spiritus tenuis, maxime ad pupillae angulos peruadens, qua parte uisoriae apprehensiones sunt. Auditus a spiritu fit auribus infuso, sicciore quidem & tenuiore. Olfactus a spiritu qui in nares descendit, perficitur. Gustus lingua. Tactus organo manuum & pedum.

S E P

σπυρονώδης, id est, putredinosus, & ad humorum intemperantiam peluis. Gal. 8. Meth. σπυροδες, marcedines & putredines.

σπία, Sepia.

Sepias, Graeci σπίας uocant, et Lolligines Theutidas: de quibus Graecus Poeta cecinit, solos piscium agnoscere, quid album, quid uerum sit. Vide Diosc. lib. 2. Plin. lib. 9. ca. 29. & 51. Differunt autem Lolligines a Sepijs toto genere: quamquam & amicitia & similitudine conueniant. Est & Teuthos magnitudine insignis, qua sola fere differt ab Teuthide: ut Teuthos Lolligo, Teuthis Lolliguncula dici iure possit. Atramentum Lolligini subpallidum, nigrum Sepiae. Inuenimus & Libi genus Teuthida, hoc est, Lolligunculam ab Graecis uocatum. Est & apud Celsum atramenti Sepiae mentio, de quo alias. Ostrum eius usus est aurifabris, & argentarijs, ad fundendum metalla. De Sepia Plinius lib. 9. cap. 38.

Seps, colorem quem attigerit reddit, quatuor recuruis dentibus armatus, quem petit morsu, tabe exanimat. Aelianus.

Seps, generale uocabulum lacertae & millepedae: sed cum lacertam significare uolumus, Chalcidicae nomenclaturam addimus. Sed an idem sit cum ea quam Aristoteles Chalcida, & Zygnida nuncupat, & Theodorus more suo Dignydam conuertit, Lacertae paruae similem, estimabunt legentes. Certe Hermolao Barbaro non uidetur. Significat & tuber pestilenticum apud Hippocratam: haud dubie ab erodendo σπεν.

σπία, medicamenta quae uisum habent erodendi.

Septem, numerus est superfluus, & non coniunctus, sed indicatorius.

Septi transuersi, diuersas acceptiones, uide apud Galenum de locis affectis lib. 5. cap. 3.

σπία, exedentia medicamenta, Celsus libro quinto, capite decimonono.

Septica uis, & medicamenta quaedam Septica, ab erodendo, putrefaciendoque.

Septimuncialis satio, sic dicta est apud Columellam, a sacrificio Septimuncialium, quod fiebat in septem locis Romae, nominatae Septimontium, a septem montibus, in quibus sita urbs est.

Septineruia, Plantago.

S E Q

Sequalis, id est, qualitatis expertis: Graeci ἀπιου uocant.

S E R

σπυροδες, testes dicuntur, hoc est, cauernosae.

Serapias, testiculorum generis, uel satyriorum, ut uocant, apud Diosc. lib. 3. cap. 143.

Serapion, primus omnium nihil rationalem Medicinam pertinere ad Medicinam professus, in usu, & experimentis eam posuit. Notat huc aliquoties Galen. lib. Therap. 2. Vixit, ut supputat Volateranus, circa annum Domini, 1070.

Q. Serenus Sammonicus, Gordiani iunioris paedagogus fuit. Cuius meminit Spartianus in Caracalla his uerbis. Occisi sunt et in balneis plures, et in coenis, inter quos Sammonicus Serenus: cuius libri plurimi ad salutem extant.

Serenitas nihil aliud est, quam aer nubibus, nebulisque uacuis. Arist. lib. de Coelo & mundo.

Serie, uasa sunt fictilia. Persius: Crepat argenti mihi seria dextro Hercule. Idem, Seriolae ueteres, metuens deradere limbum. Teren. Releui dolia omnia, serias omnes. Colum. lib. 10. cap. 18.

Seriphium, Absinthium marinum, apud Diosc. lib. 3. cap. 26.

Seriphium, aliud a Santonico, non solum uoluit Paulus, sed & Galenus lib. 6. Simp. Et Plinius libro. 27. Nec te mouere debet Dioscor. Absinthium marinum a nonnullis Seriphium, ab alijs Santonicum uocari scribens: scis enim, quam inconstantes sint huiusmodi nomenclaturae, & prohibito ab unoquoque confictae. Alioquin si hasce sequamur, Abrotonum idem dicimus quod Absinthium ponticum: cum, eodem Dioscoride autore, Romani sic Abrotonum uocent, atque idem quoque cum Santonico: quoniam, ut refert Galenus, Abrotonum a Romanis uocari Santonicum, scripsit Pamphilus, Vocet igitur unusquisque

prout uult, ait Galenus, modo sciat res esse diuersas. Tutius tamen est sequi antiquorum, præsertim Galeni, nomina, ne in reb. quoq; ipsis labi contingat. Verum & Dioscorides ipse, si emaculatus sit codex, Santonicum rem diuersam a Seriphio facit libro. 3. in fine cap. 26. pro uerbo enim Sardonium, legendum Santonicon: & pro uerbo Sardonium, legendum Santonicum. Quod nedum ex Galeni, Plinij, Serapionisq; concordia sententia patere potest, sed quia nulla est in Gallia Sardonis regio, sed Santonis: estq; Sardonion, alia herba, de qua Dioscorides lib. 2. inter Batrachij species, & libro. 6. inter uenena mentionem facit, a qua Sardonius risus Græcorum pro uerbum non bonæ famæ in uita, sicut Dioscorides, Paulusq; testantur: & libro. 4. Auicenna, sub nomine Sardi, licet ignorauerit de qua rescriberet, nec intelligi ualeat quid scripserit, nisi ab his, qui ea que ille scripsit, aliubi didicerint. Obscurius quoque idem Auicenna scripsit de Seriphio, & Santonico lib. 2. sub Scheæ nomine, in capitis principio, adeo, ut ne diuinando quidem possis assequi quid uoluerit: & ne in nostra tantum ædificatione putes difficultatē, consule & Hebræam, & maiorem, nō modo æquam inuenies obscuritatem. Vide quod saxū uoluant ij Medici, qui Auicennam sibi in idolum erexere, Sed de his alias maiore ocio.

Seris. Lege, Condrylla.

Serpens portentose magnitudinis, memoratur a Gellio lib. 6. cap. 4.

Serpens latet per brumam, uere procedit, senectam exiit: uisum quem longo situ amisit, foeniculo recuperat: eos abigit cornu cerui suffitum, Aelianus.

Serpentes non sunt in Sardinia. Solinus capite decimo.

Serpentes Marfos nō lædunt, & Amyclas fingauere ex Italia. Vide Solinum cap. 8.

Serpentum uaria genera, apud Plinium libro. 8. cap. 23.

Serpentes aliquot eximia atq; portentosa magnitudinis fuisse, in historijs leguntur, scilicet, apud Liuium, Valerium Maximum, & alios scriptores Romanos.

Serpentum nomina sunt, etiam si diuersarum specierum, Ceraustes, Hydra, uel Hydros, Enydros, Natix, Coluber, Draco, Aspis,

Dipsas, Paria, Amphibena, Aconcia, Prester, Vipera, Aemorrhoidis, Sipedon, Seps, Porphyros, Cantharus, Cecilia. Horum omnium nomina & species profequitur Aelianus libro de uaria historia, & Aristoteles libro de Animalibus.

Serpens Ceraustes in Aphrica reperitur, geminis in fronte corniculis, ut cochlea insignis, Aelianus.

Serpentaria, idem quod Dracunculus: ut autem multi Dracunculi, ita multæ quoque Serpentariæ.

Serpillum, illi a serpendo nomen inditum: quoniam si qua eius particula terram attingat, inibi radices dimittit. Describitur ab Dioscoride lib. 3. cap. 44. Plinio libro. 19. cap. 8. Theophrast. lib. 6.

Serpillum, herba uulgaris, cuius & Vergilius meminit:

Allia, serpillū, herbasq; cōtundit olentes. Vocat etiam Sifymbrium Dioscorides lib. 2. Serpillum: nimirum propter figuram & speciem. Plinius ait Serpillum syluestrem Sifymbrium dici.

Serranæ, uiolæ purpureæ: unde Serranum ostrum.

Sertula campana, Melilotos, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 46. Plin. libro. 21. cap. 11. & 21. & cap. 9.

Seruilis Democrates inuentor & buccinator herbæ quam Hyberidam appellauit, qua cum omnes suos ægros curabat, Plin. libro. 25. cap. 8.

Serum lactis. Lege, ὀππῶ.

Serum, liquor lactis qui quasi colatorio eliquatur, defecaturq;. Verg. Pasce sero pingui, Colum. lib. 7. cap. 8.

S E S

Sesamis, Sesamoides, apud Dioscoridem libro. 4. cap. 153.

Sesamites, Sesamoides, Ibidem.

Sesamoides maius, a similitudine nomē accepit: de qua Dioscor. lib. 4. cap. 153.

Sesamoides paruum, apud Dioscoridem libro. 4. cap. 154.

Sesamon, ontis, panis ex Sesamo.

Sesamon agrion, Heliotropium magnum, apud Dioscor. lib. 4. cap. 203.

Sesamum syluestre, id est, Sesamum paruum, apud Dioscor. lib. 4. cap. 153.

Sesamum syluestre, id est, Cici, apud Dioscor. libro. 4. capite. 167.

σησάμενον ἔλαιον, oleum Sefaminū, quod fit ex Sefamo.

Sefamum, & Sefama, nam utrunq; recte dicitur, caule ferulaceo est, & flore foliaceo, ut Irion. Quadragesimo perficitur die. Genus ex eo candidum praefertur dulcedine, quod & in ceteris leguminibus contingit. Grana eius in siliquis distincta, ut lupini, sed peculiari quodammodo septa: uiride nullum attingit animal. Nihil ita emacrat solum. Hodie peregrinum & Germaniae, & Italiae. Affertur igitur ex alienis nationibus, maxime uero ex Aegypto. Cetera de Sefamis pete ex Plinio lib. 18. capite. 7. & Dioscor. lib. 2.

Sescripulum. Vide, Scripulum.

Seseli Aethiopicum, medicinis incognitū. Vide Dioscor. lib. 3. cap. 59.

Seseli Creticū, uel Cretense, quod in Ameno monte iuxta Ciliciam nascitur. De eo Dioscor. egit lib. 3. cap. 61.

Seseli Cyprium, Cici apud Dioscoridem libro. 4. cap. 167.

Seseli Massiliense: de eo Dioscorides libro 3. capite. 58.

Seseli Peloponēse, folijs Cicutę, de quo Dioscorides lib. 3. cap. 60.

Σέσελις ἢ σεσελιτα, uocant eam concham terrestrem, quae uepribus, fructetisq; glutinata coheret.

Seselis, Aegyptiace Caucalis, uel, galli pes.

Seselis, est Platocyminum, uel Cyminum latum, teste Alexandro lib. 3. cap. 43.

Sesquicullaria dolia, quae continent culleum unum cum dimidio. Est autē Culleus capax. 20. amphorarū, ut indicat Plin. 41.

Et qd Priscianus euidenter ostēdit his uers. Est et his decies quae cōficit amphora nostra Culleus, hac nulla maior mensura liquoris.

Alias Culleus dicitur supplicium parricidarum: de quo in secundo Commentario Suetonij copiosissime. Colum. lib. 12. ca. 18.

Sesquipes, pes unus cum dimidio alterius. Colum. lib. 4. cap. 9.

Sesquiopera, significat integram operam & dimidiam. Et haec particula in omni ferme compositione habet talem intellectum, ut signet totum illud de quo agitur, eiusq; dimidium: ut sesquidigitus, dicatur unus digitus & dimidiatus. Itē sesquihora, sesquipedalis, sesquicyathus, sesquimodius. M. Varro tradit annum diuidi in octo sesqui-

menses, ut singulis sesquimēsiibus integer mensis & dimidiatus attribuaturo libro nouissimo. Columellae dolia sesquicullaria nuncupantur, quae uidelicet unius Cullei cum dimidio sint capacia. Sesquiplagam dixit Tacitus: intelligi uolens non unam tantum plagam suffecisse ad hominem obtruncandum, sed opus quoq; fuisse dimidio secundae plagae. Columella lib. 2. cap. 13.

Sessiles uerrucae, id est, Myrmeciae.

Sestertium, in mensuris accipe pro duobus pedibus & dimidio: sicut in nummis continet duas libras & selibram. Columella libro de Arborib. cap. 1. Alij sic,

Sestertium, siue quod idem est, Sestertius nummus, Plin. lib. 34. cap. 3. a semisse tertio uidetur appellatum: quia uidelicet non duos asses tantum, sed semissem quoq; tertij cōtinebat assis, autor quidē Vitruuius,

Festus, & alij. Sed id a Graecis tractum uideo, qui, ut ait Pollux, τρίτον ἡμιτραχμόν

id est, tertiam semidrachmā uocabant, pro duabus drachmis ac semisse: postea tamen sestertium quaternos asses ualuit. Semper

tamen quarta pars erat denarij. Nam cum denarius per initia decussis ualebat, quarta pars fuit dupondius & semis. Cum uero

sexdecim asses ualere cepit denarius, quarta pars erant quaterni asses. Ceterum

Columella precium sestertij minimum facit, quando singula iugera inculti soli uenire tradit milibus sestertijs. Apud Lampridij uero ita legitur, Heliogabalus, inquit,

nuncq; minus centū sestertijs cenauit, hoc est, libris. 30. Aliqñ aut trib. milibus sestertijs coenauit, omnibus supputatis quae impenderet. Coenas Vitellij & Apicij uicit.

De Sestertijs Añot. Barb. Vide, Talentū.

S E T

σῆθος, superior thoracis pars ad iugulos usq;.

S E V

Seuraciones, græce σεατώματα: de quibus uide Paulum lib. 6. cap. 36.

Seuerus medicus, citatur subinde ab Aecio. Seuum, Græci σεαγ uocant.

S E X

Sextans. Vide, Vncia.

Sextarius. Vide, Cotyledon.

Sextia aquę, olim acris calor, nunc euaporarunt. Solin. cap. 8.

Sextilis aspectus, quando Planetæ duo inter se signorum spacio duorum distant.

S E

Sextimus denarius ideo uocatur, quia in sex uncias, hoc est, sex obolos, ut ait Celsus, diuiditur drachma, quæ latine denarius uocatur.

Sextula, æris minima pars est. Ex eo dicta, quod sit sexta pars uncia. M. Tullius in oratione pro Cecinna, fecit heredem ex denaria & semiuncia Cecinam: ex duabus sextulis, M. Fulcinium libertum superioris uiri. Erutio sextulam aspergit. Priscianus in opusculo metrico,

Sextula quæ fertur, nã sex his uncia cõstat. Colum. lib. 5. cap. 1.

S I A

σιαγών, Buccarum musculus.

S I C

Sicca membra, pili, ossa, chartilagines, choreæ, ossium uincula, uenæ, arteriæq; nerui qui uocales uocantur a Medicis.

Siccanea dicantur, quæ gaudent siccitate: sicut ediuerso rigua quæ humore latentur. Pratorum duo sunt genera. Alterum siccaneum uocant, suapte natura foenum pro gignit. Riguum uero irrigatione est refoendum.

Siccum magnum Indum, cuius usus quondam fuit ad Elephantiasim, & omnem cutis scabriciem: ad articulare item morbum. De quo uide Aecium ser. 13. cap. 133.

Sicelioticon, Pphyllium, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 73.

Sicera, uinum forte. Hieronymus Theologus pro omni potu interpretatur, qui inebriare potest.

Sicilare, ut Plinius docet, est falcibus confectari in pratis, quæ fenifecos præterierunt. Arbitratur M. Varro dictum uerbum esse a sectione. Columella lib. 2. cap. 22.

Sicilicus, semiuncia est, ut ait Columella. Vocatus ita, quod unciam secet, autore Festo. Cuius dimidium Semisicilicus Palladio, quanquam Semiciculus scriptum est. Sciendum uero, commodius & honestius generis esse loquendi pro duabus uncijs, cum sicilico sextantem sicilicum dicere, quam sextantem & sicilicum. Plinius, 8. Volat. Vno, inquit sextante sicilico,

σίκνα, Cucurbitula latine.

Sicya picra, Colocynthis, syluestris cucurbita, apud Dioscor. lib. 4. cap. 188.

Sicyonium oleum quomodo fit, uide Dioscoridem lib. 1. Oleum Sicyonium, a Sicy-

S E

one antiquissima Peloponensi urbe. Vide in Annotationib. Dioscor. plura.

S I D

Sida. Lege, Malicorium.

Siderationem Plinius, & post eum plures alij, translato a Græcis nomine, in plantarum uitio, & in hominis malo dixerunt, cum in uiuente adhuc homine, uita caret aliqua eius pars: quemadmodum per æstatem, & ardentissimo Canis estu in arborib. fit, quæ arefcente uel solis altius terra, ideoq; deficiente humore, quo nutriuntur, languent, foliaq; & summos coliculos amittunt. Eoq; malo affectas arbores, Græci ἀσροβολήτης, id est, sidere percussas uocant. Idem quoq; malum uocant ἀσροβολισμόν ἢ σφακελισμόν, Præsiderare autem aliud est: ut cum maturior tempestas hyberna, præpropere rigore improuisos opprimit, quod Græci προχέμασι uocant.

Sideritis Achilleos, Achillea ipsa, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 39.

Sideritis Aiuga, apud Dioscoridem libro tertio, capite. 176.

Sideritis Helxine, apud Dioscoridem lib. 4. capite. 42.

Sideritis, apud Dioscor. lib. 4. cap. 36.

Sideritis, præter herbam eius nominis, etiã Magnetem significat: non alio sane etymo, quam quia ferrum ad se attrahit, quod Græci σιδήρον uocant. Lege, ἐρείκα.

σίδιον. Lege, Malicorium.

σιδήρη κανσίς, cum ferro adustio: nos cauterium uocamus. Eius uarias adhibiciones nemo rectius tractauit Albucasi lib. 1.

S I E

Sief, medicamentum solidum ad oculos clarificandos: formatur ad modum parui suppositorij, quod distemperatur, & liquefit, & tum demum oculis imponitur. Aliquando confricatur super lapide, & cum aqua feniculi, uel alia oculis illinitur.

S I G

Sigillum Salomonis quid sit, lege Barbari Corol. lib. 4.

Significatio, est per signum, signaue deprehensio. Item,

Significatio signum est alicuius rei ignotæ demonstratiuum. Prognosticum, signum est, ex quo aliquid futurum cognoscitur. Indicatiuum signum est, quod plurimum potest in deprehensione alicuius ignoti con-

sequentis ipsum bonum. Commemoratiuum signum est (ut Empirici aiunt) res apparens, & cognita ex obseruatione conducere ad recordationem notæ rei. Præsentia signa sunt, omnia Pathagnomica. Hæc enim cum adsunt, adsunt quoque ipsæ passiones: his uero cessantibus, desinunt etiã passiones. Præsentia præcedentium signa, ut prius facti ulceris cicatrix. Præsentia futurorum, ut mortificata facies morituri. Præsentia signa prius factorum, ut post accessionem egritudinis remissio. Præterita præsentium, ut esse morsum ab aspidē. Aut sic. Præcedentia signa præsentium, ut esse uulneratum in tenui intestino. hoc enim perniciosum est. Præcedentium futura, ut cõfracti, cõtritiq; ossis callum recipientis, callum obducere oportet per restitutionem. Præterita futurorum, ut exempto e capite osse, cicatricem futuram. Succedentia præsentium, ut periclitari uulnerata in senibus. Præcedentia signa subsequentiũ, ut in uulnere conuulsio: quippe conuulsus non amplius uiuit. Galen. de Definit.

Signa Crisima, id est, iudicatoria.

Signinum opus uocant, ut docet Plinius, quod fit fractis testis, tuisq; ut firmiter dureret: quo genere etiã pauimenta sunt excogitata. Colum. lib. 8. cap. 15.

S I L

Silaceus color. Lege, Color uarius.

Silago, Coronopus, ut placet Barbaro.

Silanus quid apud Celsum significet libro 13. capite. 18. dubitari merito potest. Celsus interpretatur eo loci riuum: atq; sane placet commentũ. Meminit & Pompeius grammaticus lib. 18.

Silaus. Lege, Sium.

Silbacium, Psyllium herba, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 73.

Sylene, Cyclaminos.

Silenti luna, id est, in coitu lunæ cum sole, quem diem alij Interlunium, alij silentis lunæ appellant. Varro Intermentruum: Firmicus Synodicam frequenter. Columella libro. 2. capite. 10. Sic silentis spiritus diem apud eundem lib. 3. capite. 19. id est, dum cœlum silet, cum serenum est, & tranquillum. Silent quoq; herbe, & uirgæ cum non germinant. Silent uineæ, quando nõ progemmant, hoc est, gemmas, oculosq; non parturiunt, sed quasi silentes quiescunt,

manentq; immobiles, sic diem, cœlum, surculũ quoq; silentia apud eundẽ inuenies.

Silet, filescit cœlum, luna, herba. Cœlum, quod serenũ est: Luna, dum coit: Herba, quæ nondum germinat. Priora duo Plinius, ultimum Columella, Silent & a uento loca Plinio, Catulloq;.

Silicia, & Silicula, olim Fœnugræcæ natiuæ nomenclatura Romanorum.

Silicula, id est, Fœnugræcum.

σιλιγνίτις, panis qui ex siligine cõficitur.

Siligo, secũde conditionis triticũ est, si Columellæ credimus. Verba eius sunt. Triticici genera plurima cognouimus: uerum ex his maxime serendum est quod Robus dicitur: quoniam pondere & nitore præstat. Secunda conditio est habenda Siliginis: cuius species in pane præcipua pondere defecit. Alij pro Glyra apud Dioscoridem interpretantur: suasq; ad id rationes quibus nitantur, habent.

Siliquam, arborem ficum Aegyptiam uocari, & in Ionía Ceroniam, Theophrastus autor est: quæ & κεράτια dicitur. Quamquam Galenus arborem Ceratoniã, fructum Crantia nominari scribit, a corniculi similitudine. L. Columella Siliquam græcã uocat: credo ut a Fœnugræco distingueret, quod absolute Siliquam rustici cognominant. Recentiores Græci χυλοκέρατια. Sed alia est ficus Aegyptia omnino, ut Plinius notauit. Quandoquidem in Aegypto nulla nascitur, sed in Syriã, Ioníaq; & circa Gnidum atq; Rhodũ, folijs semper comantibus, flore candido, cum uehementia odoris, pomo Siliquæ, & ob id nomen: radice sublimi, sed non multum plantigeræ in imis partibus, superficie flauescens, inarescensq; succum auferente sobole, pomo antecedentis anni detracto: & cætera, quæ pluribus in naturali sua Plinius lib. 15. cap. 29. & 28. lib. 17. cap. 8. libro. 23. cap. 8. & Herm. Barb. in Coroll. annotauit. Diosc. lib. 1. Est & nomen herbe Ceratia Plinio, uno folio, radice nodosa, et magna, cœliacis, & dysentericis in cibo danti. Idem autor coniungit huic Peraticam, septem et caules reddendo, qui uelut rosæ capita sustineant. Quamquam in quibusdam non Peratica, sed Statica scriptum legitur: fortasse quoniam alium præcipue sistit, Siliqua græca. Lege, Siliqua.

Siliqua, a Columella Fœnugræcum.
 Siliqua Syriaca, γνάφαλις, iuxta Scribon.
 Siliquam uocant, quæ ficus Aegyptias appellatas producit, Theophr. lib. 1. cap. 23.
 Siliquæ, fabarum folliculi.
 Siluarius. Lege, Silurus.
 Silones, qui nasum sursum uersus repandū habent. Nonius Silones uocat, quorum surpercilia promineant.
 σίλφι ἐν τοῖς ἀρτοκοπάσις, Blatta quæ est in pistrinis. Multa eius genera. Est enim quæ μυλακούς dicitur, quæ circa molas ferre uersatur. Alterum genus odoris teterrimi. De Blattis plura Dioscor. libro secundo. Plin. lib. 29. cap. 8.
 σίλφιον, cremor balsami, apud Paulum lib. 3. cap. de Paresi.
 Silphium, id est, Laserpitium. Vide Diosc. lib. 3. cap. 93. Lege, Laserpitium.
 Siluestre folium. Lege, Malobathrum.
 Siluestris Cupressus, i. Iuniperus magna.
 Silurus, an sit Sturio piscis marinus, uide cōtrouersiam Manardi libro. 9. epist. 3. & apud Paulum Iouium libello de Piscib. Romanis Plinius sic:
 Silurus piscis est fluuiatilis, qui & alibi quā in Nilo nascitur. Aecius Siluarion (ut putat Barbarus) uocauit; cuius felle suffusos oculos inungi, addito melle, præcepit bobus. Aristoteles uidetur Silurū intelligere. Theodor. eum Glannm piscem nominat. Plin. lib. 9. cap. 15. Dioscor. lib. 2.
 Silybum, lata spina est, folia ferens Chameleonis albi, apud Dioscor. lib. 4. ca. 161.

S I M

Sima, hepatis pars, id est, gibbus; uel superficies conuexa hepatis.
 Simia. Vide Plinium lib. 8. cap. 54.
 Simiarum genera sunt, Cercopithecī, Cynocephalī, Cæpi, Sphinges, Callitriches, Satyri, Cynoprosopi, Mantīcoræ, Crocutæ: de quibus omnibus require Plinium, & Aelianum,
 Similares partes hominis sunt, arteriæ, uenæ, nerui, ossa, chartilagines, ligamenta, membranæ carnes. Instrumentales uero, cerebrum, cor pulmo, iecur, uenter, lien, oculus, ren.
 Similares, & dissimilares partes sic cognoscuntur. Animalium enim partes aut compositæ sunt, quæ scilicet in similes sibi partes diuiduntur; aut incompositæ, quæ apte

secatæ in partes dissimiles sunt, nō in similes. ut manus non in manus secatur, aut facies in facies. Quapropter eas dissimilares nominamus. Quo in genere partiū sunt, quæ non modo partes, uerum etiam membra sunt. uidelicet, quæ cum ipsa totius integritate describantur, habent intra se partes diuersas, suiq; generis ædificia. ut caput, ut pes, ut manus, totum brachium, & pectus. quippe & ipse partes sunt totæ, & ex partibus constant diuersis. Quæq; aut pars dissimilari, ex similibus constat, ut manus ex carne, ossibus, neruis. Aristot. de Anim. lib. 1. cap. 1.
 Simila, & Similago, ex quibus Similaceus, & Similagineus panis, præ cæteris omnibus delicatior: de quo sic Martialis in Xenijs. Nec dotes poteris simile numerare, nec usus Pistori toties cū sit et aqua coquo.
 Simpeax, lingua Dacorum, Plantago.
 Simplex, omni cōposito prius est apud Galenum. 4. de ualet. tuen.
 Simplicia & prima corpora, uocantur ipsa elementa.
 Simus, ut docet Suidas, opponitur χυπῶ, id est, adunco. Sicut ergo χυπῶν Græci uocant habentem aduncū nasum, ita e contrario σιμιῶν dicūt, cuius nasus est depressus. Simas Capellas dixit Poeta. A simo rostro delphines simones appellantur. A simo, resimū, et subsimum traxere nuncupationem. Sunt autē nares resimæ, reduncæ, depressæq; quales in pacandis bobus maxime spectantur. M. Varro scribēs de Canibus, inquit. Esse debent labris subnigris, aut rubicundis: neq; resimis superioribus, neq; pendulis, subtus mento suppresso. Idē boues probat, qui sunt subsimi, hoc est, ut ego interpretor, dorso depresso, & subsidente. Col. lib. 6. cap. 1.
 S I N
 σινάμωρον μένη dicitur, quæ cum uiro congregitur.
 Sinapis, & Sinapi, & Sinape, media producta legendum. Græcia, & Dioscor. etiam Napus uocat lib. 2. quasi Naphus, ut Athenus interpretatur: quoniam acri, & proinde incommoda natura esse uideatur, addit & pusillo corpore. Sinapi uero dici putat, quia olfactu luminib. officiat & Alliu. Lege Plinium libro. 19. capite. 7. Dioscoridem lib. 5. cap. 102.

Sinapi syluestre, Lege, Thlaspi.
 Sinapi Persicum, Thlaspi, Ibidem.
 Sinapi, Pythagoras principatū dedit inter
 ea, quorum uis in sublime fertur: quia non
 aliud magis in nares & cerebrū penetret.
 Sinapi Persicum, Capparis, sic uocata a Ro-
 manis, ut inquit Paulus lib. 1. cap. 22.
 σινάπινον ἔλαιον, Sinapinum oleum.
 Sinapismus, exulceratio, iposito aliqua par-
 te corporis sinapi facta: multoq; uehemen-
 tior est dropace. Propterea sinapismū dro-
 pax uel precedit, ut prepararet; uel consequi-
 tur, ut reliquias absoluat. Maxime lauda-
 tur Dropax, Gallus cognomine. Dropax
 porro quid reuera sit, lege, Dropax.
 Singentiana, A coron, secundū Apuleium.
 Sinon, et Senon, idem quod Sison, apud Di-
 oscoridem lib. 3. cap. 62.
 Sintempsum, Lege, Thlaspi.
 σινυσία, concubitus.
 Sinos, mentula.
 Sinum lactis, uasis nomē est: de quo Poeta,
 Sinum lactis, & hec tibi liba Priape quot-
 annis. Plautus in Gurgulio, Cede per pu-
 er sinum. Tradit M. Varro, Sinum dici
 a sinu: q̄ cauum sit poculum. Columella li-
 bro secundo, cap. 8.

S I O

σίον, Lege, Sium.

S I P

Sipedon, reptile uenenatum, hæmorrhoi-
 dis soror, coloris similitudine, Aelianus.
 Siphon, diabetes, ab instrumēti fusorij simi-
 litudine, Aecius lib. 11. cap. 1.
 Siphones, & per dīminutiuum Siphunculi
 dicuntur fistulæ quib. liquor inclusus emi-
 cat, exilitq; in sublime. Plinius tradit, aquā
 meantem per uenas terræ, pōdere expres-
 sam, siphonum modo emicare. Corn. Cel-
 sus præcipit stomacho laborantibus, bibere
 per siphonem, hoc est, fistulam tenuem du-
 os, ternosue cyathos. Satyrographus per
 translationem quoq; decenter & morda-
 citer dixit, Effigieq; deæ longis siphoni-
 bus implent. Verbum est græcum σιφωνί-
 ζειν, quod est euellere, educereq; liquorē.
 Aristophanes abusiue dixit, σιφωνίζομεν
 τὸν σίτον. Columella lib. 3. cap. 10.
 Siphones etiam fistulæ sunt, per quas in ul-
 cera inmittuntur medicamenta, ueluti de
 ozena per siphones curam præcipit Gal.
 Siphonion, Bromos, Dioscor. lib. 4. ca. 141.

S I R

Siræum, decoctum quidam appellauere, ut
 inquit Paulus, ficorum.

S I S

Sifara, Lege, ἑρέικα.
 Sifarum, Ibidem.
 Sifere, siue Sifarum in Italia nō uidi; in Pan-
 nonia uidisse me puto, & in Germania ra-
 dicem eius, Napi figura & magnitudine,
 luteo colore: iucundo satis odore, & sapo-
 re adeo grato, ut ad nobilium quoq; men-
 sas ueniat, cum bubalis carnibus elixa: ut
 minus mirandum sit, eam Tiberium e Ger-
 mania flagitasse, quemadmodū scribūt Pli-
 nius, & Manardus lib. Epist. 9. epist. 3.
 Sifer, & Sifarū, radix quædam esui apta, ex
 Germania præcipue laudata. Vide Dio-
 scoridem libro secundo, Plinium libro no-
 no, Columellam lib. 12.
 σισοπυγίς, Cinclus auis, Suidas.
 Sison, exiguum semen, quod in Syria nasci-
 tur. Dioscorides lib. 3. cap. 62.
 Sisybrium syluestre, Thymbræum appel-
 latum quondam, pedali, non amplius ma-
 gnitudine.
 Sisybrium, in solo inculto nascitur, Men-
 thæ hortensis similitudine, odoratius, lati-
 ore folio: inseritur coronis. Letissimū nas-
 citur circa piscinas, in puteorum parietib.
 Folium in sicco nascenti angustius q̄ quod
 in riguis prouenit. Sisybriū montes qui-
 dam scatent, sicut Thracia: ubi & serpillū.
 Aut aquæ deferunt ex his auulsos ramos,
 feruntq;. Si non rite colitur, degenerat in
 Neperam, & in uarias alias plantas. De Si-
 sybriū uide Dioscoridem libro 2. Theo-
 phrastum lib. 6. cap. 7.
 σισύμβριον, Lege, Sisybrium,
 S I T
 Sitanium, ut inquit Galenus, est triticum in-
 stantis anni. Dioscorides trimestre appel-
 lat libro secundo, cap. 95. Vitiose igitur le-
 gitur in Plauti Truculento, Etanium, pro
 Sitanium.
 Sitospelos, A uena, uel Aegylops, apud Di-
 oscoridem lib. quarto, cap. 140.
 S I V
 Sium latius Apio est, nigrius, pinguius, co-
 piosum semine: græce σίου τὸ ἐν ὕδατι,
 id est, Sion in aquis, siue aquaticum.
 S M A
 Smaragdīnū emplastrū, Cels. lib. 5. cap. 19.
 dd

S M

Smaragdus, preciosus lapis, qui uirorē pur-
zimarī imitatur, Nam is solus probatur,
ut inquit Plinius. Illius præconia, simulat-
que miracula, lege apud Plinium libr. 37.
cap. 5. Solinum cap. 25.

Smarides, maritimi pisces, Mænis adeo si-
miles, ut ab eodem nomine utraq; Menur-
le nunc uulgo dicantur. Plebei certe & ui-
les adeo pisciculi, ut non numero, aut pon-
dere, ut fere reliqui, sed acruatim, inuita-
to etiā emptore Venetijs uendantur. Ma-
nardus libro. 9. Epistolarum, epistola. 3.

σμαρίδες. Lege, Mænas.

σμαρίς, Cerrus piscis.

S M E

σμηκτική, facultas deterforia: inde *σμηγμα*
τῶδες, quomodo aquam mulsam uocat
Hippocrates.

Smectica uis, & smegma, ab abstergendo,
ἀπὸ τῶ σμήκειν.

σμήχα, absterfua.

Smegmata, repurgatoria medicamenta.

σμηγματα ὀδόντων, dentifricia.

S M I

Smigma, unguen est, quo nostrates mulier
culæ pannos abluunt: abstergit enim ue-
hementer. Sic dictū, *ἀπὸ τῶ σμήχω*, quod
est, abstergo.

Smilax, hortēsis frutex, cuius semen a non-
nullis **Lobia** uocatur, folia habet hederæ,
molliora tamen, tenues caules, & caprio-
los, uicinis fruticibus circumuolutos, qui
tantum adolefcūt, ut topiarum quoddam
tabernaculum effingere uideantur: fructū
Fœnu-græci fert longiorem, & corpulen-
tū, in quo semina renū similia, sed inæqua-
li colore recluduntur, quæ quadam ex par-
te fuluescunt. Breuiter, Phasioli genus est,
secundum Hermolaum Barbarum, recla-
mante tamen M. Vergilio.

Smilax aspera, Hederæ genus, de qua apud
Dioscor. lib. 4. cap. 145.

Smilax lenis, diuersa ab Smilace aspera, de
qua apud Dioscor. lib. 4. cap. 146.

Smilax Cepea, id est, hortensis, de qua Pli-
nius lib. 4. cap. 145. 146.

Smilax, **Taxus**, apud Diosc. lib. 4. cap. 83.

σμιμιον, uulsella, Chirurgicum instrumen-
tum ocularium.

S M Y

σύμνα δάκρυον ἐστὶ δένδρου γεωμένον,
ἐν ἀραβία, id est, Myrrha est lachryma ar-

S M

boris quæ in Arabia gignitur, Aegyptiæ
spinæ non dissimilis, e cuius uulnere deflu-
it lachryma, in subiectas tegulas: alia circa
caudicem concrefcit, Plin. libro. 12. cap. 15.

Dicitur ex ijs aliqua *πεδίασιμος* præpin-
guis, quia expressa Staete emittit. Alia *γα-
βία* pinguißima, læto & pingui solo na-
scens ea copiosam sudat Staeten. Omni-
um prima quæ Troglodytica appellatur.
Alia Caucalis cognominata, scabra præter
modum, nigra & retorrída. Omnium de-
terríma quæ *εργασίμω* dicitur, pingui ca-
rens, cano situ obducta, acris, ad gūmi ima-
ginem uergens, & uiribus eius proxima,
Improbatur Aminæa cognominata.

Smyrnion, a quibusdam appellatur Hippo-
felinon, autor Dioscor. lib. 3. cap. 75. Est et
aliud Smyrnion, de quo proprio capite a-
git Dioscor. quod in Cilicia Petroselinon
uocant, & quod passim in Amano monte
gignitur. Galenus Petroselinon syluestre
uocauit. Vide Dioscoridem libro tertio,
capite. 77.

Smyrnoides, Clematis, apud Dioscoridem
lib. 4. cap. 8.

Smyris, Myrrhis, uel Cherephyllon, apud
Dioscor. lib. 4. cap. 117.

Smyris, lapis est, quo annularij scalptores
lapides expurgant, ad erodendū & uren-
dum utilis. Dioscor. lib. 5. cap. 157.

Smyrium, idem quod Smyris, Ibidem.

S O C

Socrates Chirurgus, apud Aurelianum li-
bro. 5. cap. 1. non ille moralis Philosophiæ
sectator & princeps.

S O D

Soda, dolor capitis, communi nomine ab
Auicenna uocatur, Arabico nimirum uo-
cabulo.

S O L

Sol, id est, aurum Achymistis.

Sol laminatus, geschlagen Gold.

Solanum manicon, id est, Solanum somni-
ferum, apud Dioscor. lib. 4. cap. 76.

Solanum, Strychnon, apud Dioscoridem
lib. 4. cap. 74.

Solanus hortensis, apud Dioscoridem lib.
4. capite. 74.

Solaris herba, Heliotropium, apud Diosc.
lib. 4. cap. 203.

Solastrum, Anthyllis, apud Dioscoridem
lib. 3. cap. 154.

Solea, quæ solo pedis subiicitur.
 Solea, Rhombus, & Passer piscis Plinio, lege, Piscium fere.
 Solea spartea, calciamentum iuncea & molle: a Sparto, quæ Iberica herba est. Apuleius helcij spartei meminit. Colu. li. 6. ca. 10.
 Solcastrum, Sideritis, apud Dioscoridem libro quarto, capite. 36.
 Solia balnearum, Plinius lib. 8. cap. 10. Nam Oceanus solium quidem non uidetur omne, sed uastum in balneis, & omnino lacus alueusq; maior. Vel ab eo numine, uel ab amplitudine uocatus, & ab lauantiu quoque strepitu, & marino quasi estu. Lampridius, Oceani inquit, Solium primus inter principes Alexander appellauit; cū Traianus id non fecisset, sed diebus solia deputasset. Nam thermarū magnitudo Romæ quanta fuerit, Ammonius docet lib. 16. cū ait, Lauacra in urbe in modum prouinciarum extructa.
 Solida in corpore, sunt ossa, nerui, muscoli, uenæ, arteriæ, & quæ nec apparent.
 Soldago, Symphyton alterum, apud Dioscoridem lib. quarto, cap. 12.
 Solinorinon, Rubus apud Dioscoridem libro quarto, cap. 40.
 Soloia. Lege, Vnguis, & Onyx.
 Solinistæ, Ibidem.
 Solis seculum, Parthenium, apud Dioscoridem libro tertio, cap. 156.
 Soliuagi, animalia Sardinia exigua, similia araneis, sed uenenosa ualde: quorum tamen uenenū fontibus inibi calidis curatur. De quibus lege Solinum cap. 10.
 Solsticialē herbam, cur Plinius sic uocet, lib. 26. nisi uel a tempore, ut brumalis herba Pulegium, uel a uitæ breuitate, nondū satis liquet. Nam & lib. 14. Acinorum inquit Labruscæ pars estu moritur: quum reliqui qui solsticiales uocantur, uniuersi nunquā maturescunt. Plautus in Pseud. Quasi solsticialis herba paulisper fuit: repente exortus sum, repēte decidit. Plinius tamen significare uidetur, solsticialē herbam dici, solsticio uel prouenientem, uel florentem: ut sit nomen non unius tm̄ herbæ proprium, sed cuiuslibet herbæ accommodatum nascenti per solsticiū. Sic em̄ scribit lib. 26. Codurdon herba solsticialis, flore rubeo, suspensa in collo, comprimere dicitur strumas. Consimiliter spinas solsticiales expo-

nere poteris, solsticio progenitas ac uigentes. Corn. Celsus herbā solarem uocat Heliotropion, quia circumagatur cum sole.
 Soluere uentrem. Vide, λυειν.
 Solstinium, tripudiū semper felix: quando uidelicet e carua pulstem ita pascunt aues, ut ex ore pars cadens in terram, pauiat, id est feriat: quasi terræpauium.

S O M

Somnispicia, nocturnæ uisiones.
 Somnus, est animalium facultatū tranquillitas, bonæ frugis humore cerebrum irrigante proficiscens. Paul. lib. 1. cap. 97.
 Somphena. Lege, Symphoniaca.
 Somphos, tertium genus cucurbite, inane, digitali crassitudine, non nisi in saxosis nascens. Quidam pro marina Cucurbita interpretantur.

S O N

Sonchites, Cheracia, herba accipitrū, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 70.
 Sonticus morbus, id est, epilepticus, uel comicialis morbus.

S O PH

σισφρωσις ὄρετες (sic enim Cleanthes uocabat) dentium postremi. Auicenna dentes sensus, uel intellectus nominat: quos adnasci arbitrantur, post genituræ profusionem, ante consistentiam, quæ anno contingit tricesimo. Hos alij κραίτηρας etiam uocant, ut Aristoteles.

S O R

Sorbus, nota arbor quotidiano satis spectaculo. Pingitur ab Theophrasto lib. 3. cap. 12. ab Plinio lib. 15. cap. 21. & a Diosc. lib. 1.
 Soranthis, Anthyllis, apud Dioscoridem libro tertio, cap. 154.
 Soranus, natione Ephesus, Traiani & Herodiani, Galeni item temporibus adhuc uixit: ut ipse testatur in Methodo sua, & in Memiri, & libro Sectarum. Item Suidas. Scripsit Monobiblon, et libr. aliquot Pharmacorum, atq; speciale corpus scripturæ formauit, ut inquit Cælius Aurelianus, de passione capitis initia sumens.
 Sordidus color. Lege, Color uarius.
 Sorex, muris genus.
 Sorbilia oua, id est, ῥόφητα.
 Sorda, pregnans uacca.
 Sorica, cloaca publica.
 Sory quid reuera sit, uide apud Dioscoridē libro quinto, cap. 110.

S O

Sorioli uocantur, quibus solutiufcula est al-
uus; a foria.

S O S

Sofagoras, medicus.

Sofandros, Delphinium, uel Sena herba, a-
pud Dioscoridem lib. 3. cap. 92.

S O T

Sotacus, e uetustissimis, ut inquit Plinius li-
bro. 36. capite. 20.

Sotera, Saluatricx, Nicolai compositio in
Antidotario,

σωτήριον φάρμακον, salubris medicina.

S O Z

Sozusan, Artemisia, apud Dioscoridem li-
bro tertio, cap. 125.

S P A

Spadices equi, qui palmeo sunt colore.

Spadix, & Spadiceus color. Lege, Baia.

Spadonia, Lege, Laurus spadonia.

σπανιώδεις Græci uocant, quibus thorax
est angustior, & tabulæ ritu compressior.
Galenus. 3. de Temper.

Spargonion, folijs Gladiolæ, apud Diosco-
ridem libro quarto, cap. 24.

Sparte, uasa sunt iuncea; a Sparto dicte, ex
quo fiunt. Est autem Spartum genus iun-
ci, siue herbæ Ibericæ; de quo multa Plini-
us libro undeuigesimo. Autumant gram-
matici, sportas item dici ab hoc sparto; qua-
si spartear. Columella lib. 11. cap. 2.

Spartion, uel Spartum, nostri Genistam in-
terpretantur. De ea uide Dioscoridē lib.
quarto, capite. 160.

Spartum. Vide, Spartiæ

Spartum, Genista, apud Dioscoridem libro
quarto, capite. 150.

σπαργούντες, māmę, ubera etiam quę mul-
to impetu lactis tument.

Spasma, solutio continuitatis in neruo. Eius-
dem generis sunt & quæ Græci Apospas-
ma, & Rhegma, & Thilasma dicunt; illud
in ligamento, hæc in uasis et musculis, quę
ex uiolēto ictu, uel graui casu, uel alio quo-
piam uiolento motu excitata,

σπάσματα, conuulsa.

Spasmus Cynicus, conuulsio canina: quod
malum nōnulli sunt qui torturam oris ef-
se existimant.

σπασμός, in neruis et musculis affectio. Cō-
uulsio interpretatur latine. Stulti Medici
nostre ætatis, mirū est, q̄ non crepunt, dū
audiunt pro spāsimo, passim usurpari con-

S P

uulsionem: quam dictionem a deo non pos-
sunt decoquere eorū quidam, ut mille ma-
lint σπασμούς, q̄ unam conuulsionē: tam
indocti homines, ut nesciāt se maxime lati-
ne audire, dum audiunt conuulsionē, ex i-
p̄s autē ipsissimis latebris depromptū ef-
se, quē illi tantum celebrant & ferūt σπασ-
μόν, cum alioqui nihil habeant Græca lin-
gua infestius.

Spissamentum uocatur, quod extremū su-
perponitur, ne fluitet quod conditum est,
sed condituræ humor superueniat. Verbi
caussa. Cum condideris olus atrum, feru-
lam, aliudue huiusmodi, ne innatent in hu-
more quę condita fuerunt, fœniculū ad os
uasis superponitur, tam diuq; deprimitur,
ut ius eius usq; ad summum labrum perue-
niat. Non dissimili ratione & oliuæ quon-
dam condiebatur; præcepitq; Colum. lib.
13. cap. 46. conditis iam oliuis, fœniculi ari-
di fasciculum in eas deprimēdum, ut ius su-
perueniat. Et hoc antiquis in agris spissare
fuit manifesta rei significatiōe & causa, ut
angustiore spacio stipata, quę condita fuis-
sent bonitatem suā diutius seruariant. Gre-
ce uocant σύματα, ἀπὸ τῆς σύφειν. Item
& Aedismata.

Spastici, qui aliquo genere spasmi pericli-
tantur. Qui & Conuulsi.

Spatha, uel σπάθην, id ex quo palmulæ pen-
dent, autor Pollux. Vocant et rudem, qua
bullātes in coquendo feruores despuman-
tur, & in homine latiores costas. Sic Colu-
mella lib. ult. cap. 23. ait. Deinde permisce-
bo spatha lignea. Notissimū in coquina in-
strumentum ea uoce significans, quo subi-
guntur & despumantur ad ignem seruen-
tes in fictilibus carnes. Et Iul. Pollux in se-
cundo testatus est, costarum nostrarū ossa
spathas dici. A quorum omnium similitu-
dine, nouam Palmulæ germinationē Gre-
ci Elaten, & Spathen uocauerunt. Qualis
autem in Palmula hæc Elate, uel Spatha
sit, facile nouerunt qui in Aegypto & Sy-
ria rem contemplati aliquando sunt pro-
pius, Lege, φοίνιξ.

Spatha unguentaria, dicta secundum Aeci-
um sermone duodecimo, capite quadrage-
simo quarto, Palma Elate.

Spatha polypica, etiam si Paulus appellet
πολυπικόν σπάθιον, chirurgicum instru-
mentum quo repurgantur auditorij mea-

us, apud Paulum lib. 6. cap. 23. Ad myrtacei folij figuram facta erat: & existimo Polypicam uocari, quippe cuius usus præcipue fit in polypo apud eundem Paulum libro sexto, cap. 25.

Spathæ, costæ.

Spathiurus, serpens, in locis iuxta Chalcidicen magis inuenitur. Est autem animal ex crasso in caudam abiens tenuem, latum habens caput, ac mures comedens. De ueneno, ac cura eius require Aeciū ser. 13. ca. 31.

σπάθην, abietis lachryma.

σπατιλαι, hominis retrimenta,

S P E

Specloma, turpis sonitus quem in concubitu edimus.

Spectile, caro exos iuxta umbilicum suis, ut inquit Festus.

Specularis. Ut inquit Epigrammatarius poeta, specularia pueros admittunt soles, & sine fæce dies. Sunt autem lapides Speculares candidi, atque translucens, olim in Bononiensi agro effossi: ex quibus fiunt munimenta quasi quædam fructuum preciosissimorum: ut inclusi specularibus, admittant solem, nec infestentur uento, uel hymbre. Tiberius Cæsar cum mira uoluptate cucumeres expeteret, commentus est, ut nullo non die sibi contingerent. Nam pensiles eorum hortos promouebant in solem rotis: rursusque hybernis diebus intra specularium munimenta reuocabant. Columella libro undecimo, cap. 3.

Speculatio, Medicinæ summa pars.

Spegeton, Aizoum, apud Dioscoridem libro quarto, capite. 91.

Spelta, græce ζεία.

Spergethros, Semperuiuum, apud Dioscoridem libro quarto, cap. 91.

Sperma, siue Semen, est seminaria uia quædam in humido consistens. Vel Semen est quædam materiæ & productricis rationis facultas, quæ ad hominis generationem expanditur, euacuatque. Aut sic, Semen est humidum in uasis seminarijs contentum, quod ex calido spiritu hominem procreare potest. Vel, Semen est spiritus calidus, in humido consistens, ex quo exoriri & produci aliquid tale potest, quale est id a quo fuerat extractum. Citicus sic describit. Semen est quod hominem ex humido, animæ participem constituit, idque abstractum quod

dam & comixtum ab utroque parente. Galenus de Definitionibus.

Spermatice conceptacula quinque sunt: & principem quidem locum habent uenę, arteriæque multifariam implicitæ, obuolutæque, ad testiculos tendentes: ex quo imagine quadam uarices uocantur. Postea habentur testes ipsi, quos *σπερμαγωγώδεις*, hoc est, cauernosos nominant. Tertium habet locum *επιιδιδυμορ*, incumbens testiculo sub uase quod seminarium dicunt. Quartum obtinet sedem, quod in uiris capax est, oblongumque, ac uelut sinuosum, ubi mutone adit, in imo tamen angustius, breuiusque. Postremo est Parastraca, seminarium interiacens & uirgam.

S P H A

Sphacelare, ossa & cerebrum sphacelatum sæpius intelligit Hippocrates pro corrupto. Et Sphacelus corruptio substantiæ uniuscuiusque partis, quæ sphacelari dicitur. Talia quædam etiam carnosæ partibus in cangrenis accidunt: passionis ob magnitudinem inflammationis insensibilitatem quandam atque nigriciem, aut omnino morticinum colorem afferentem. Hinc etiam grecam illam Sphacelum appellabant. Et fortasse uoluit Herodotus, cum dixit, coxam cambysis sphacelari. Galenus libro Aphorismorum septimo, aphor. 51. Item, Sphacelus, Quid hæc uox significet, inquit Galenus, haud quæquam inter omnes conuenit. Sunt enim qui dicunt ipsam uehementem dolorem declarare. Alij tantum inflammationis excessum, ut partem ad corruptionis periculum inducat: quæ dispositio a nonnullis cangrena appellatur. Alij partis affectus corruptionem ipsam sphacelon dici uolunt. Alij conuulsionem. Nonnulli non eam quæ fit conuulsionem, sed quæ per inflammationis magnitudinem expectatur. Alij etiam non simpliciter conuulsionem, sed eam quæ neruorum corporum inflammationi superuenit. Alij simpliciter fortem tentionem. Alij putredinem. Galenus lib. 2. de locis affectis, cap. 2.

σπάγνον, id est, Aspalathus. Cæterum sic dicitur *ἀπὸ τοῦ σφάττειν*, id est iugulando: fortasse quia aculeatus frutex, aculeis suis pungit & fauciat. Sunt hoc nomine cani arborum uilli: quales in quercu maxime uidemus, sed odore præstantes. Plin. li. 12. c. 23.

S P

σφαξ, Ionice σφάξ, uespa. Theo. Idyll. 6.
σφαξ βομβῶν τετρίγ^ϑ ἐναντίου.

σφαγίς, appellatur pastillus, quem Polybius confecit ad glutinandum uulnus. Celsus libro quinto.

Sphage, cauum id, quo disparantur iuguli: a quibusdam etiam Thymos.

Sphagnon, Sefeli Massiliense, apud Diosc. lib. 3. cap. 58.

S P H E

Sphendone, albicans totū in oculo, itemq; logas, atq; κυλώπιον.

Spheristerium, quale ueteribus balneum fuerit, lege in dictione, Balneę.

Spheritis. Meminit eius Aecius. Hermol. Barbaro uideretur esse, quā hodie uocamus Cyclaminum.

S P H I

Sphinges, uillosis comis, ut inquit Solinus, & mammis prominētibus bestia sunt, docilesq; ad feritatis obliuionem.

Sphinx, fusco pilo animal. Plin. lib. 8. cap. 2.

Sphincter, strictior iterna ani pars, per quā egerimus: & id agere non ualentes, glandes in eam inferimus. Sic appellat Aecius lib. 9. cap. 28.

σφίγκτης. Vide, Porus.

S P H O

σφόδρον, id est, uehemens. Exercitij genus quod uehementer ualens, & cum celeritate fit.

Sphondylion, a quibusdam Arachne, Phalangium, & Asterion appellatur.

Sphondylion, Ferula est, differens a Panace folijs: quia sunt minora, & Platani diuisura. Dioscor. lib. 3. cap. 88.

Sphondylis, Sphondylion, apud Dioscor. lib. 3. cap. 88.

S P H R

Sphragitides uenę, id est, iugulares, ut uertit Theodorus, in dextra, sinistraq; prægrandes. Celsus.

S P H Y

σφυγμός, siue pulsus, est intentio et remissio indiuisibilis arterię & cordis.

σφυρόν, sub crure pars, unde nomen calcariibus lingua uideretur dedisse uernacula. Alio uocabulo Pezam dicunt: unde Argyropeza Thetis apud Homerū, ueluti argento similes habēs pedes: quod sub sura est.

S P I

Spica uirginis, nomen est sideris antiqui.

S P

Spicū neutro genere dixere. Hinc illud, Spicum illustre ferens splendenti corpore uirgo. Col. lib. 11. cap. 2. Cicero in Arato.

Spica, granum & aristam, quę uti acus eminet e folliculo, siue gluma, significat.

Spicatum, id est, Nardinū unguentū, olim Romę sic dictum.

Spicilega, id est, Passerculus.

σπίδοδηκτοί, ab aspide morfit.

Spigeter, extrema alui pars, latine, sedes, uel anus.

σπίλοι, id est, maculę.

σπίλοι, notę quę in uestibus harentes, eas decolorant, qua similitudine aliquando in humano uultu, & reliquo corpore maculę oriuntur, nullo aut exiguo uitio, summāq; cutem tantum uariantes.

Spinus. Lege, Prunum syluestrem.

Spinarum genera sunt: ἀκανθῶ, id est, spina uulgaris. Acacia, πνεῦμα κανθα, λευκῆ κανθα, Acantha Ariana, ἀκανθα βασιλόνια, siue regia, spina sitiens, spina pennata in Aegypto, spina apendix, spina bunia decem & septem numero. Item Galatica, siue Pontica, siue Cappadocica: de quibus lege Coroll. Barbari apud Dioscoridem libro. 1. dictione Acacia.

Spina buxea, id est, Lixium.

Spinam Arabicam: quidam hanc esse putant, quam Plinius Lamam uocauit, etiam in India nascentē, a qua gummi adulterio myrrhę prouenit. Barbarus Arabicę spinę meminit, & Dioscor. lib. 3. cap. 14.

Spina aliquando cū additione uocatur spinalis medulla. Autor Galenus de locis affectis lib. 3. cap. 10.

Spina alba quid sit, lege apud Dioscoridem lib. 3. cap. 13.

Spina Ceruina, frutex qui in arborē quoq; excrefcit. De qua uide Manardum lib. 9. cap. 3. & est Rhamnus.

Spina Aegyptia, Spina Arabica, idem. De qua Dioscor. lib. 3. cap. 14.

Spina mollis, Crisium, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 120.

Spina Cerualis. Lege, Rhamnum.

Spina syluestris, Carduo similis, aculeata, breuior quam quę in hortis, satisq; prouenit. Dioscor. lib. 3. cap. 19.

Spina, tuberculum quod Greci dothienem, Latini furunculum uocant.

Spinacium olus, quod Arabes Aspanas uo-

cant: nos paululū ita mutato nomine Spi-
naciū, Manardo uidetur esse, quod apud
Dioscoridem uocatur Chrysolachanon,
item Atriplex: de quo ulde Epistolarum
li. 9. epist. 3. Secus nos in Herbario nostro
germanico. Attigimus & in secūdo tomo
latini Herbarij de ea herba non nihil: adeo
non constamus nobis, si centum etiā de
una & eadē re scribamus. Quod ingenue
oportet fateri, propter purpuratos illos,
quī cum titulos illos tumidos iactent, ne
unam quidem uilissimam herbam, quam
in cibo quotidie sumunt, recte nouerunt.
Spinalis medulla, cerebro connata est, pin-
guior tamen, & albior.
Spinturnix, ea quæ dicitur & Chithia auis.
Spionia uitis, est mulso larga & amplitudi-
ne uuarum quam numero fertilior. Colum-
mella lib. 3. cap. 21.
Spira, dicitur basis, columna unius tori. Et
genus operis pistoriij. Et funis nauticus in
orbem conuolutus.
Spiritus uocantur, qui in corpore sunt: fla-
tus uero, qui extra corpus existunt, aer.
Hippocr. lib. de Flatibus.
Spiritus, est fluxus aeris in longitudinē con-
tinuus. 4. Meteor.
Spiritus. Lege, Ventus.
Spirituū scaturigines unde nam prodeāt
ex terra, & qua ratione, require apud Ari-
stot. de Cœlo & mundo, & libris Meteo.
Spiritus morborum omnium causa.
Spissamenta, siue Spissamina, *στυμματα*
græce.
Spithame, mensura ab magno digito, ad mi-
nimum usq; numeratur.

S P L

σπλάγχνα dicuntur, quæ latinis exta sunt ui-
taliora, scilicet interanea: qualia sunt cor,
pulmo, iecur. Aruspiciæ prima uox illa
fuit, qua cunctas eas partes in animalibus
significarent. Translata deinde ad partium
in animalibus, historiā, & medicinæ uox est,
qua meliora, utilioraq; interanea oīa com-
muni extorum appellatione indicata fue-
runt. Interdum tamen solum iecur ea uo-
ce intelligitur: id enim maxime in aruspi-
cina obseruari præcipiebatur.
σπλάγχνομ, sic Dioscorides Muscum arbo-
rum cognominauit libro primo, dictione
Bryon: quo uocabuli etymo, non sane li-
quet, nisi quod Græci *σπλάγχνα* exta ap-

pellant: nec est tamen quod animalium
extis, cum Bryo conueniat, siue cor, he-
par, lyenem, aut pulmonem accipias. nul-
lum enim, ut Bryon, uillosum, aut Musci
modo in tā multa capillamenta discriptū.
Splendor, glummer, oder katzenfylber.
Splen, ex arterijs & uenis tenuia quædam
uacula habet, atq; in medio concauitates
quamplurimas uasorum: mollis, & laxus
est *σπλην*, lien.
Splenetides, uenæ splenis.
σπληνικοί, id est, lienosi uocantur, quibus
lien, obstruso, obseptoq; in eo atre bilis in-
cremento induruit.
Splenetici, quibus splen præter naturam
inflammatus, non recipit liberationem in-
flammationis, sed in ipsis remanet durici-
es, & uelut in his morbis fluxione infesta-
tur. Mutatur autem & secundum natu-
ram corporis color. Galenus de Defini-
tionibus.
σπληνία, apud Græcos, est splenis uitio la-
borare.
Splenion, idem quod Asplenion, apud Di-
oscoridem lib. 3. cap. 152.
Splenion, Hemionitis, apud Dioscoridem
lib. 3. cap. 153.
Splenion, Periclymenon, apud Dioscori-
dem lib. 4. cap. 15.
σπληνίτις, lienaria uena.
Splenium, Plinius libro. 21. capite. 15. Vnde
Splenata frons Martialis, a lienis forma:
cuius meminit & Pollux, & Dioscorides,
& reliqui.

S P O

Spodium, Oleastri folia, cum floribus in ci-
nerem redacta. Modum conficiendi uide
in Dioscor. lib. 3.
Spodion, quid reuera sit, uide apud Diosco-
ridem libro quinto, capite septuagesimo
sexto, de Pompholyge.
σπομένοι, conuulsi.
Spondylus, nomen est piscis, uertebrae et
nodos in ceruice, & ut autor est Pollux,
τραχελος, id est, spinas habes. nam constat
septē Spondylis. Appellantur & Spondi-
lia. Vide Columellam libro octauo, capi-
te decimosexto.
Spondylion, folijs tantum differt a Pana-
ce: quia sunt minora, & Platani diuisura.
Non nisi in opacis gignitur, Plinius libro
12. capite. 26.

Spondylus, falsamentorum generis.
 Spondylum, quod in capite mugilum echinata specie conspicitur. Athenæus.
 Spondylon, Lege, Spondylus.
 Spongion, Nerion, apud Dioscoridem lib. 4. capite. 85.
 Spongotherg, id est, Spongiatores, siue urinatores.
 Spongiarum naturas & iuuamenta, requirite apud Dioscoridem lib. 5. cap. 129.
 σπογγαδικός, morbus qui quouis tempore obuenit, & quouis loco.

S P V

Spuma salis, in exilibus petris inuenitur: de qua uide Dioscor. lib. 5. cap. 118.
 Spuma argenti, hoc est, Lithargyros, distat a Scoria, quo a fæce Spuma, & Lithargyros, purgantis se materiæ uitium est. Vide Dioscor. lib. 5. cap. 93.
 Spuma nitri, græce Aphronitron, apud Dioscoridem lib. 5. cap. 122.
 Spuma in comitiali laborantibus sic fit. Nã & iugulares uenæ aer transiens penetrat quidem, ipse adducit autem simul secum quod tenuissimū est in sanguine: id ipsum cum humidum sit, multa permixtione albescit. Tenuis enim membranas purus permeans aer pellucet, quapropter & alba spumæ temere apparent.
 Sputa, reiectiones, quæ sponte sua, & quasi naturalis purgationis modo in os subeuntia pelluntur.

S P Y

Spyradæ, stercora caprina.
 Spyrdana, caprarum stercora rotunda.

S Q V A

Squali, pisces. Plin. lib. 9. cap. 24.
 Squama uitalis: utitur ea uoce Plinius lib. 36. cap. 24. Gypsum dicens optimum fieri e lapide speculari, squamam uitalem habente: sed cauendum, ne lectio uitiata sit, quando quidem uetusti codices sic habent: ex lapide speculari, squamam uitalis habente. Est enim specularis lapis duplex, ut eodem libro ait; capite. 22. Absolutus alter, ac per se nascens segmenti modo, uel ut ipse legerim, Cementi. Alter saxo inclusus, aut complexu silicis alligatus. Gypsum igitur optimum intelligit, uel e primo genere, hoc est, specularis absoluti: uel e secundo, id est, e lapide, qui squamam talem habeat inclusam.

Squarrosa, scabraque ligna, græce ληπερά...
 Squatina, piscium nomen. Plinius libro. 9. capite uigesimo quarto.
 Squalere dicuntur, quæ amisso nativo humore, aut eo carentia, mollitudinem non habent: aut eo exucto, ad ariditatem transierunt. Potestque aliquid squalere, & non tamen asperum esse. Sic senum corpora squalere dicuntur, & per anni æstum agri, cum minorum & annuarum plantarum folia, & caules in cremia transierunt.
 Squama æris, Cyprii clauis ære fabricatis excutitur, crassa & ipsa. De qua uide Dioscoridem. lib. 5. cap. 80.

S Q V I

Squinanthum, uocabulum officinarum, quæ ex duobus scilicet nominibus. σχοίνος, & ἀνθός, pro more suo, ut omnia soliti sunt corrumpere, fecerunt Squinanthum. Græce uocatur σχοίνος, uel odoratus iuncus, uel iuncus rotundus odoratus. Vfus est tamen floris tantummodo: etiamsi officinæ tantum exhibeant stramina. Vide, Schoenianthos.

S T A

Stacte, Dioscoridi libro primo uocatur pinguedo recentis Myrrhæ, cum exigua aqua tusa, & organo expresso. Ea perque odorata & preciosa est, atque unguentum per se facit, Stacte nominatum. Maxime probatur quæ nullam olei admixtionem admisit, cuius minima portio compos est uirium plurimarum, uim myrrhæ calidis unguentis respondētis habet. Suidas σακτὴν εἶδος ἀρώματος, ἢ καοσία. Appellatione unguenti Aegyptiaci Stactem uenire, autor est Athenæus. Hodie officinæ omnes Storacem liquidam uocant: quanquam est & alia Storax, de qua alias.
 Stachyte, Tripolium, apud Dioscoridem libro. 4. cap. 136.
 Stachy. Lege, Orminon.
 Stachys, frutex marrubio similis, sed longior, folia ferens numerosa, hirsuta, rara. De qua uide Dioscoridem libro. 3. capite. 119. Plin. lib. 24. cap. 15.
 σάχυσ, spina, atque ea pars appellatur, quæ sub uentre est.
 Stachytes, Potamageton, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 102.
 Staes, massa farinæ, quæ alio nomine, Conspersio.

Staffæ, uulgo pedū equinorū sustentacula.
Stagna pestilentissima in Sardinia. De quibus uide Solinum cap. 10.

Stagoniam uocāt Græci, Thus māmosum, σαγονίας, id est, masculum thus: & principatum tenet, si apte natura rotundum. De quo plura Dioscor. lib. 1.

Stagonitis, Galbanum, apud Dioscoridem lib. 3, cap. 96.

Stalagonium, Chalchanti species est, purissimæ stiriac, siue guttæ simile: a quo & nomen σαλαγυμῶ.

σαλτικὰ, repressiua, contractiua.

σαλτικὴ δύναμις, retinendi & sistendi uis.

Staphyle, uua, a Staphylo liberi patris filio.

σαφυλοφόρος, uuigera, columella nomine.

Staphyloma, uuiatio, oculi uitium. lege, Exulcerationum quæ in oculis.

σαφυλῶς, a Plinio dicitur hæc uua Astraphis agria, quam Taminiā aliqui uocāt falso: suum enim genus habet. Valet ad pituitam: unde a quibusdam dicta pituitaria.

Græco uocabulo Agria staphyle, dicitur uua syluestris. Colum. lib. 8, cap. 5.

Staphilinus, Pastinaca erratica.

Staphisagria, apud Dioscoridem libro quarto, capite. 158.

σαφυλινὸν ἄγριον, Pastinaca agrestis, apud Dioscoridem lib. 3, cap. 57.

Stathenia, pectoris summi medianæ portiōes.

Statica. Lege, Siliqua.

Statumina, pedamenta, pedis adminicula, Colum. lib. 5, cap. 3.

S T E

στατώματα, ἢ στατώμα, est adipis contra naturā collectū aliquo loco incrementū, nomenq; illis ab adipe, quæ Græci σῆαξ uocant. Atq; in toto illo abscessuum genere quot sunt clausæ & latentes in eis humorū substantiæ, tot etiam Græcis eorum nomina sunt. Non ideo quia in illis substantiæ illæ sint a quibus nomen inuenerunt, sed sola earum similitudo: scilicet Meliceridæ, Atheromata, quæ apostemata sunt tuniculis clausa & contenta. Et quoniā quæ clauditur, & quæ continetur in illis caro, aut carnosum corpus, mutata ex corruptione natura, modo adipescit, modo putrescit: ideo hoc, aut illo nomine censetur. Dico autem adipescere, aut pultescere, in adipē, aut pultē similem humorē mutari: Ideoq; illud Steatoma, hoc Atheroma a Græcis di-

ctum fuit. Est enim Atheroma ab athora, quæ uox pultis triticeæ, aut ex alia fruge genus Græci uocabant, quasi pultatio. Quod genus idem Galenus deffinit: Neruosam esse tunicam Atheroma, in qua pultaceus humor continetur.

Stœbe, apud Dioscoridem lib. 4, capite. 14. herba Scabiosa dicta.

Stœchis, umbilicus terræ, apud Dioscoridē lib. 4, cap. 93.

σῆγμα, adstricta renum uitia, omnia scilicet illa, quorum impedimento urina aut difficulter, aut rara, aut per interualla redditur, siue in renibus, siue in uesica ea sint.

σῆγνωσις, cutis constipatio, quæ fit, uel meatibus obstructis, uel illis ipsis densatis. Curam eius uide apud Paulum libro primo, capite uigesimo primo.

Stelephuros, Theophrasto est Plantago.

Stella, Aster, uel Inguinalis herba, apud Dioscoridem lib. 4, cap. 121.

Stella, piscis parua admodum carne intus, extra duriore callo. Huic tam igneum feruorem inesse tradunt, ut omnia in mari a tactu adurat. Plinius libro nono, cap. 60.

Stella crinita uocatur, propter fulgoris species: fed ubi in alteram partem ille dilatatur sepe numero. Euenit autem, ut fulgores huiusmodi tempore multo permaneant, sepe ut confestim extinguantur.

Stellio, Lacertæ genus stellatæ, Chameleontis naturam habet, rore uiuens: nullum animal fraudulentius, ut inquit Plinius libro octauo.

Stelliones. Lege, Tarantulas.

Stelliones, in nouis domibus cernuntur, ueni presentanei: in locis ostiorum, fenestrarumq; sunt, aut cameris, sepulchrisue. Vocāt Astalabotem Græci, & Colloton, & Galeoten.

Stenochirialis, equorum morbus, cum scilicet eis constringitur uisus, & uires amittit. σῆνωτέρα φύλλα, angusta et contracta folia.

Stephane, Laurus Alexandrina, apud Dioscoridem lib. 4, cap. 148.

Stephanos Alexandri, Daphnoïdes, apud Dioscor. lib. 4, cap. 149.

σῆφανος, Vide, Poros.

σῆφανος λευκοῖος, corona uiolacea.

Stephicerotes, circa mare caprarum genus. Stercus, excrementum alimenti, ex concoctione & digestionem comoda segregatum.

Stercus ferri, id est, scoria, de qua uide Dioscoridem lib. 5. cap. 85.

Stereon, solidū corpus Græci uocant, quod ex tribus dimensionibus constat.

Stergethron, Cotyledon, apud Dioscoridē lib. 4. cap. 93.

Sterilitatis causa duplex. Vna a uiro, altera a foemina prodit. Ab hac uel propter humiditatem nimiam, aut pinguedinem uulua. A mari autem, quando ipse est spado factus, et testiculis caret, uel alio quouis pacto ægritudine detentus, Galenus de Definitionibus.

Sternon, inferiora thoracis.

Sternutamēta ueteribus sacra fuisse, uel ex illo Theocriti deprendimus, 3,

σμιχίδα μὲν ἔρωτες ἐπέτραπον.

Equidem Musæ amores sternuratione approbarunt. Et ex illo Catulli,

Hæcut dixit, amor sinistra

Dextra sternit approbatione.

Sternutamentum, flatus uniuersi eruptio.

Sternutatio cauenda in cōceptione, & post, atq; inibi de incommodis eius. Vide Solinum cap. 50.

Sternutare habitum olim faustum omen fuit: uidelicet, si inter narrandum incesserit, & sermonis ueritatem præferre uulgo creditum fuit. Hodie quoq; ultra ternitatem sternutare parū faustum habetur. Penelope somnia recitante, Telemachū sternutasse, bonum omen fuit.

Stelion, Staphisagria, apud Dioscoridem libro. 4. cap. 156.

σῆθος, superior thoracis pars, ad iugulos usq;.

S T H

Sthatenia, pectoris summæ medicinæ portiones.

S T I

σίβαρα, ponderosa.

Stiches, iuxta Galliam in insulis eiusdē nominis, e regione Massiliæ gignitur: unde cognomentū accepit. Diosc. lib. 3. cap. 29.

Confudere quidam recentiorū Stœchadion cum Stachye: item cum Santonico Absinthiū. Legitur & Stœchis ꝑ Stichas.

σίματα, in antiqua medicina dicta sunt, nō puncta, sed maculis punctorum, quantitate et forma decolorata cutis. Differūtq; ex antiquis scriptorib. & ex nomine ipso colligitur *σίματα ἀλευκά*, & utraq; uiti-
ligine: quod in ijs, siue candidæ, siue nigre

maculæ sint, maior quantitas, & nulla certa forma est: in stigmatis autē puncta tantum, & punctis uariata superficies.

Stillicidium, Latini appellant malum, cum sine calculo et inflammatione lotiū egeritur.

Stipa, Stœbe, apud Diosc. lib. 4. cap. 14.

Stirps, truncus arboris.

Stiua, pars aratri est, de qua Vergilius:

Stiuaq; quæ currus a tergo torqueat.

M. Varro: Stiua, inquit, a stando dicta, in qua transfusa regula est dicta manícula, eo quod manu bubulci tenetur. Columel. lib. 5. cap. 3.

Stibi lapis, & Stimmi, & Stibium. Vide definitionem Stimmi.

Stilago, Coronopus uulgo.

Stimmi, quod nos Stibiū, & Stibi uocamus, in argenti metallis inuenitur, spumæ lapidis candidæ, nitentisq; non tamen translucens: aliqui Alabastrum uocant, Alabandum, & Alabandicum. Vide Dioscoridem lib. 5. cap. 90.

Stipteria quid sit, uide apud Dioscoridem libro. 5. capite. 112.

Stipulæ, sunt folia culmum ambientia.

S T O

Stolones, Plinius in arboribus appellat fructificationem inutilem. Vnde & Stolonum Liciniæ genti inditū cognomen. M. Varro planissime scribit de Stolonibus, cuius uerba subscripsi, quæ sunt hæc. Nam Stolonis illa lex, quæ uetat plus quingenta iugera habere ciuem Romanum, & qui propter diligentiam culturæ Stolonum confirmauit cognomen, qui nullus in eius fundis reperiri poterat Stolo, qui effodiebat circum arboris radices quæ nascerentur ex solo, quos Stolones appellabant. libro quinto, capite. 8.

Stolon legimus dictum in animalibus eadē tenorem, ut interpretatur Theodorus. Nam Aristoteles ait, caudis quandoq; inesse longiores pilos, si stolos fuerit breuis, ut equis: alias uero breuis, si longior sit stolos, ut bobus.

στόμα, os.

Stomachi nomine Plinius postremā gulæ partē accipit, cui mox adnectitur uertex.

Stomachici proprie Galeno sunt, qui cibū nos continent.

Stomachica syncopis, morbus qui alias Sardiaca passio uocatur.

Stomachus nervosus quidē, & arterijs plenus, appetitui, & deglutioni ciborum, uelut instrumentum accommodatus: aut qui sicci & humidī nutrimenti receptaculum ac meatus est.

Stomachus, id est, *στόμα τῆς γαστρῆς*, hoc est, os uentriculi.

Stomachus uomituriēs, patus ad uomēdū.

Stomachum intelligere oportet non solum eū qui ita proprie nominatur, sed & ipsum uentriculi os. Galen. lib. 6. Aphor. 39.

στόματος εὐωδία, oris bona redolentia.

Stomaticum, id est, stomachicum, & stomachi confortatiuum. Habetur autē duplex. *στόμιον τῆς μήτρας*, os & hiatus pudendi muliebris.

Stomoma, genus squame subtilius, ex summa uidelicet lanugine decussum.

S T O E

σοιχῆα, principia prima ex quibus consistit homo, scilicet, ignis, aer, aqua, & terra.

S T R A

στραβισμός, oculorum uitium in ijs, qui Strabones dicuntur. Fit autem ex conuulsione musculorum bulbum mouentium. Lege, Exulceration, oculorum.

Strabositas, idem quod Strabismus.

στραγγούρια, urinæ stillicidium. Id etiam *δυσουρία* uocat Aristot.

στραγγούριω χθές γὰρ ἔφαγον κάρδιαμα. Si quidem urinam supprimit cardamū. Vel ut grece dicam, *δυσουρία ἐστὶ ἐπισχετικόν*, sed & *πύσματος δυσουρία*, quibus lotiū egredit: idem quod *στραγγούρια*.

στραγγυριώνται, urinæ stillicidio laborātes.

Stranguria, urinæ stillicidium.

Stramenta, a sternendo.

Stratiotice, Millefolium apud Dioscoridē libro. 4. cap. 116.

Stratiotes, herba, apud Dioscoridē, fluuialilis, & aquis supernatat, sine radice, libro 4. capite. 103.

Stratiotes Chiltophyllos, Millefoliorū generis, apud Dioscoridē libro quarto, capite. 104.

Stratoma, tuberculum est, sic dictum ἀπὸ τῶ σίατι, quia quiddam pingue in eo sit, collectum sub cutem: fit in capite, ceruice, alis, lateribus.

Strato, Medicus, citatur ab Aecio sermone 13. capite. 46.

Straton Peripateticus, a Macrobio libro

primo in somnium Scipionis, Medicus inducitur.

Stratonicus, & Sabinus celebrantur discipuli Hippocratis ab Galeno libro de atrabili.

S T R E

στέματα, a nobis luxata, cum suo loco mota ossa, legitimos naturę in ea parte motus cum dolore remorantur.

S T R I

Strigil, instrumentum quo balneatores fricabant; fordesq; eas Strigmenta uocabant, quę athleticis ad unguendum uenundabantur. Indicauit cōmoda eorum etiam Dioscorides lib. 3.

Strigmenta balnearum dicuntur, quę oleo illitis capitibus post sudorem, una cum sudore, reliquisq; humani corporis cōcreta, & in balneorum pauimentis relicta sunt. Gręci *ξύπους βαλανείων* uocant.

Strigmenta palearum, hoc genus aliud nō sunt, q̄ puluis, qui luctantiū corporibus inspergitur, & oleo superuenit. Hęc pulueris inspergio a Gręcis *ἀφῆ* dicebatur, puluis ipse *κόπης*. Cum ipso te, inquit Plinius, puluisculo conuerram, Et Geometricum est puluisculus.

Strigmenta e parietinis, & a palestra. Barbarus significare existimat fordes e statuis gymnasiij, & e parietibus. Porro Gymnasium quid sit, require in dictione Gymnasium.

Strigosus, apud ueteres morbus dicitur iumentorum, qui corpora stringit aut fame, aut alia uitij causa, quasi stringosus, a stringendo. Aulus Gellius Strigosum appellat equum emaciatum, & male cinnatum. Lilius tradit equos ex itinere uisos esse strigosiores, hoc est, macriores, attenuatioreseq;. Columella libro sexto, capite tricesimo sexto.

Stringere, decerpere, secare, & colligere. Vergilius, Sed tamen & quernas glandes, tum stringere tempus. Hinc stricta olea dicta, quę manu colligitur. Columella libro. 6. cap. 3.

Stringere item, colligere. Inde strictiua olea, quę manu leguntur; ad differentiam caducarum.

Striphna, quę ualenter adstringunt.

S T R O

σρόβιλοι, id est, nuclei pinei; quanquam *σρό*

βίλος, & tripudij genus est, siue saltationis, apud Iulium Poliuem.

στροβίλιος, pineus.

Strobon uocant, quod in Nabathæa gignitur Ladanum; & fit a capris.

Strobos, arbor in Carmania, optimos succensa de se suffitus & odores fundens, Plinius lib. 12. cap. 17.

Strongyloprofopa dicuntur, quibus rotunda est facies.

Stropheos, conuersio colli circum sphondylos.

σρόφοι, graues quidem, sed non omnes, nec ubiq; in homine dolores: sed qui circa umbilicū omne id spacium quod in anteriore homine ab ostio stomachi, usq; ad umbilici partes descendit, & usq; ad epigastrium, latine, tormina, a torquendo, ad imitationē Græcorum. Frequens Plinius ea uoce utitur. Nec Celsus aliud significare uidetur libro secūdo, capite undecimo, cum inquit: Eiusdem morbi nota est, ubi circa umbilicum intestina torquentur. σρόφος Græci nominant. Pluribus dictionis eius ἐτυμολογία executus est Marcellus Vergilius in commentarijs in Dioscoride, dictione Agalochon.

S T R V

Strutio magnus, Strutio paruus, Strutio Aphricus; atque de his omnibus latissime Aelianus.

Strues, dicebantur extruções rerum, & proprie in sacrificijs.

Struma, tumor quo subter cōcreta quedam ex pure & sanguine quasi glandulæ oriuntur, quæ uel præcipue fatigare Medicos solent: quoniam & febres mouent, nec unquam maturescunt. Celsus libro quinto, capite. 28. Item,

Struma morbus est, cui ppe peculiariter obnoxij sunt sues: unde & a Græcis χοιράδες uocantur. Vulgo Scrophulas uocāt, a scrophis, quæ illis maxime infestatur. Plinius, Obnoxij sunt sues morbis, anginae maxime & strumæ. Est & struma, ut docet Cornelius Celsus, tumor in quo subter concreta quedam ex pure & sanguine quasi glandulæ oriuntur, quæ præcipue fatigare Medicos solent, nec unq; facile maturescunt, maxime in ceruice, sed etiam in alis, & in guinibus, & in lateribus. Columella libro 7. capite. 10.

Strumæ, est Batrachium: sic dicta, quia Strumis potissimum medetur.

Strumus, Solani generis.

Strumarum curationē require apud Pauli libro sexto, capite. 36. & inibi quid reuera sint Strumæ.

Struthea, Cotonea. Lege, Cotoneorum genera.

Struthiocamelus, auis Aphrica, & Aethiopica, altitudinē equitis equo insidentis excedens, quouis equo uelocior: ad hoc donum datis pennis, ut currentem adiuuent. Cætero nō sunt uolucres, nec terra tolluntur. Plinius libro decimo, capite primo. Lege, Struthium.

Struthium, ab aliquibus Cordon, ab alijs Catharsis, ab alijs Struthiocamelus, a quibusdā Chamerrhytō, a Magis Callyrrhyton, a Latinis Lanaria herba, aut Radicula appellatur: herba qua purgandis lanis utuntur qui eas eluunt: spinosa herba, nō tamen acanacea. De ea uide Dioscoridem libro secundo, Plinium libro. 19. capite. 11. lib. 24. cap. 11.

S T R Y

Strychne, id est, Strychnon, apud Dioscor. lib. 4. cap. 76.

Strychnos, ἑδὲ λαχάνου, id est, species holeris. Sic Theocriti interpretantur scholia. Vide de hac Dioscoridem.

Strygis, apud Hippocratē frumenti quoddam genus, lenius tritico, sed quod uentrē magis ducit.

Strychnon, apud Dioscoridem libro quarto, capite. 74.

Strichnon Hipnoticon, Solanum Manicū uocant, apud Dioscor. lib. 4. cap. 76.

σρύφνα, acerba, uehementer adstringentia. Stryphnen, uinum acerbum, quo Galenus ad sanguinem supprimendum utitur Method. 5.

S T V

Sturio, non est Silurus, quod putauit Paulus Iouius libro de Piscibus Romanis. De quo uide prolixam admodum disputationem apud Manardum libro. 9. Epistolarum, epistola. 3.

Sturnus. Lege, φωνίς.

De Sturnis uide Plinium lib. 10. cap. 24.

S T Y

Stymmata, græce spissamenta. Vide dictionem, Spissamentum.

Styphonia, Stechas, apud Dioscoridem libro. 3. capite. 29.

στυγαξ δάκρυον ἐστὶ δένδρον τινὸς ὁμοίου κισσῶν, id est, Styrax lachryma est arboris malo cotoneo similis. Officinæ Storacem uocant. Diosc. lib. 1. Plin. lib. 12. cap. 17. 28. lib. 24. cap. 6. Theoph. lib. 9. cap. 7.

Styrax, arbor Cotoneo malo similis, lachrymæ ex austero iucundioris, intus similitudo harundinis, succoq; prægnans. Nasctur in Syria Iudææ proxima, circa Casium Seleuciæ montem. Plin. lib. 12. cap. 25.

S V A

Suavis color. Lege, Color uarius.

Suasus color. Lege, Color uarius, & Pulchus color.

S V B

Suber, arbor procera, sine multis ramis, ligno robusto, cortice percrasso & aspero in senectute. Pulchre pingitur ab Hermolao Barbaro Coroll. in Fagum.

Subgrundia. Varro etiã subgrūdias uocat. Subinde, frequenter, alias, mox, deinde, & itidem. Colum. lib. 6. cap. 2.

Subluuius atq; intertrigo. Videtur Subluuius esse exulceratio, in pedibus ouium nascens, quando scilicet ab ungula cutis resoluitur: in homine Reduuiam dicunt. Luere enim soluere est, quasi subtus soluatur corium. De Intertrigine quæ ex intertritu nascitur, alias, Columella libro. 7. cap. 5.

Submittere prolem, educare, producere, propagare. Colum. lib. 7. cap. 9.

Subrumentur, sub mammã mittantur, subijcianturq;: antiquo nanq; uocabulo mamma dicitur rumis. Vnde agni & hædi subrumi appellãtur, qui sub rumis, id est mammis adhuc habentur. Hinc uerbum subrumari, quod significat sub mammã subijci. Hinc ruminalis ficus, quod sub ea arbore lupa rumam, id est, mammam Romulo & Remo dederit. Columella lib. 7. capite. 4.

Subscudes, appellantur tabulæ, quibus tabulæ inter se configuntur: quia quo inniuntur, succiduntur. Pacuuius, Nec ulla subscus cohibet compagem.

Substillum, a stillando dictum. Est aut egritudo, quando stillatim urina emittitur.

Substructiones, Plinius, Cicero, ceteriq; uocant ædificia enormia, sumptuosa, & impendijs prope regalibus extructa.

Substructiones item intellige aceruaciones

lapidum in unum agri locum congestorũ, instar substructionum, quibus ædificia magna consurgunt. Columella libro primo, capite secundo.

Subtercus, idem quod Hypofarca, uel Sarcites hydrops.

Subuesperus, uetus flans ad sinistrã Africci. Victruuius.

S V C

Succedentiã præsentium signa. Lege, Signũ.

Succidanea, ea quæ alio nomine ἀντιβαλλόμενη, uel ut barbari uocãt, Quid pro quo.

Succidia, a suis edendis dicta.

Succidium, exponit Nonius pro larido.

Succinctura, Aristotelis Diaphragma, uel septum transversum.

Succingulum, membrana, uel potius tunica quæ est circa costas, in qua cognoscitur aliquando pleuritis.

Succinum Elatinum. Lege, Electrum.

Succinũ orientale. Lege, Electrũ, & Erasmus Stellam.

Succinum. Lege Asarum. uocabulum Tuscum, siue, Etruscum.

Succus acidus, id est, Melancholia: quoniã scilicet acris in morem aceti fit, & corpus animalis rodit.

Succum dulcem, olim Praxagoras, & Philotimus, magis proprio uocabulo pituitã uocabant.

Succus uitreus, secundum Paraxoram frigidior & crassior.

Succus Papaueris, id quod uulgo Opium uocant.

Succussarij equi uocantur Germanorum, quod subsultim & moleste ingrediantur.

His similes appellat Nonius Tortores equos: Plautus uero Cruciantes, ut cruciante, inquit, canterio. Succussarios Festus.

Sucerda, sterco suis.

Sucotachos, Helxine, apud Dioscoridem libro. 4. cap. 42.

Suculæ. In capite Tauri sunt stelle, numero septem, quas nostri Suculas uocant. Greci Hyades, nomine pluuio. Nam Grecis ὑέων dicitur pluere. Hæ autem stelle cum oriuntur, & occidunt, tempestates, pluuios, largosq; hymbres cient. Imperiti arbitantes dici Hyadas, a suis, qui græca uoce ὑέων nominantur, a similitudine nominis. Græci appellauere Suculas: siquidem sus per diminutionem dicitur Sucula. Hinc locus

ille Plautinus: Quin tu die recta cum fucula & cū porculis, Plinius tradit id sidus uulgo appellatum esse Palilicum: quod cęlatur uesperī circa Palilia, qui dies festus est uigesimus primus mēsis Aprilis, idemque urbis Romę natalis, Columella libro undecimo, capite secundo.

Sucutum, De hoc sic differuit doctissimus uir Manardus de Ferraria. Nemo qui Auicennę, 2. lib. cap. 222. ubi de Sucuto agit, capiti Dioscoridis de Symphito comparauerit, ambigere poterit, idem esse Auicennę Sucutum, et Dioscoridis Symphyton: erroreque uel interpretis, uel ipsiusmet Auicennę cōtigisse, ut Semperuiuum dicatur. Errasse autem Auicennam, uel potius nescisse quid esset, ex eo constat: quod uarias de eo opiniones & 2. & 3. lib. affert, nec uniprę alijs adhæret. Secundo enim libro alios existimasse, quod esset Semperuiuum, alios quod Mandragorę cuiusdam semen, alios aliam rem. Lib. etiam, 3. cap. de Sputo sanguinis, duas de eo sententias affert. Nam postquam dixerat, quod est Semperuiuum, aliam cuiusdam Aggregatoris subdit opinionem, non enim de alia Medicina loquitur sicut Iacobus cognomento de Partibus est arbitratus, sed de eodē Sucuto ait, scripsisse uirum quendam in suis aggregationibus, esse calamenti, id est, origani specie, hoc est, similitudine. Origanum autem dici ab Auicenna Calamentum, 2. lib. manifestatur, cap. 158. ubi sub Calamenti nomine de omnibus Origanı speciebus pertractat. Deinde subdit eundem uirum dixisse, qđ nascitur inter lapides: utrunque autem primę Symphyti speciei adscribit Diosc. nasci uidelicet inter petras, & Origanı trahere similitudinē, tertiumque cum his, sputo sanguinis prodesse. Melius igitur quam Auicenna coniecisti, & Sucutum esse Symphyton, & utramque eius speciem uulgo dici Consolidam. Quarum maior passim apud nos nascitur, & a similitudine radicis Lucanicam uocant. Miranduleñ. Alam nominant, Alum uolentes, uel potius debētes dicere, ita enim primam eius speciem nominat Plinius lib. 26. & 27. in saxis nascentem, ramis origanı tenuibus, in cacumine thymi capitibus, surculosam, odoratam gustu, cum dulcedine saliuam ciuentem, radice longa, rutila, digitum crassa,

Sudatorium, quale balneum sit, lege in dictione, Balneę.

Sudor, defæcatio est, & superfluitas humiditatis tenuis & serosę in sanguine.

Suffimentum, Moschatum, apud Aetium, odoramenti genus admodum suauis.

Suffitas, fumigatas, & quodam quasi suffimine medicatas. Verg. inquit: At suffire thymo. Apud Plinium frequēter legitur, Suffitus, Suffitiones, Suffimenta. Apud Ouidium, Sanguis equi suffimen erit. Columella lib. 9. cap. 14.

Suffocans affectus, Lege, Catochus.

Suffragines coronę. Sunt in cruribus posterioribus quadrupedum Suffragines, quibus pedes inflectuntur. Dicitur ex eo uidentur, quod subter frangantur. Plinius tradit aues curuare suffragines in posteriora: quibus uerbis planissime demonstrat, Suffragines dici illam in cruribus partem, que humani poplitis modo curuatur. Hic Suffraginosa mula, cuius suffragines morbo infestantur. Corona autem pars est pedis in brutis animalibus. Hinc Suffraginosus, laborans suffraginibus, Columella libro sexto, capite 14.

Suffraginosa mula, cuius suffragines morbo uitiatae sunt.

Suffriare, infriare, perfriare, ex eodem fonte manantia uerba, significant minutim conterere, & quod uulgo dicitur puluerizare, atque inspergere. Colum. lib. 9. cap. 35.

Suffus, idem quod puluis.

Suffusio, quę uulgo cataracta.

Suffusio, est segnis humoris in cornea tunica supra pupillam concretio: que impedit, ne uel uidere, uel certe clare uidere possimus, precipueque ob frigiditatem, & imbecillitatem uisibilis spiritus obueniens, familiaris admodum senibus. Paulus. li. 6. ca. 21. Vel, Suffusio oculorum, omnium Græcorum interpretatione, subeunte, & glaciei modo concreto inertis humore inter corneam & crystallinam fit, quo uisus saltem eatenus impeditur, ne possit discretas rerum species & colores oculus apprehendere. Lege, ὑποχύσις.

Sugentiana, id est, Acoron: ut interpretatur Apuleius.

Sugillata, græce ὑπόπια, hoc est, illa uestigia quæ ex sugillatione, id est, uerberibus, aut simili causa sub oculis maxime proueniunt. Nam & ossa oculis subiecta. Iulius Pollux uocat etiam lenticulas in corpore, quas alij φακούς nominant.

Sugillata, Lege, ὑπόπιου.

S V I

Suibites, gallice Hedera, Diosc. li. 2. ca. 199.

S V L

Sulac, corrosio palpebræ cum rubedine, Sulfur ἄπυρον, quod igne expertum non est. Sulfur uiuum, quod Græci ἄπυρον uocant, nascitur solidum, ut inquit Plinius lib. 35. cap. 15. atq; ibidem de generibus eius quatuor require plura.

S V M

Sumac, Lege, ἐλαιομέλι.

Sumen, infra umbilicum est: dicitur ab antiquis Abdomen, uenas prætenues habet subter cutem dispersas, quibus in utero cõseptum aquam emittit, quod in abortu euidentiùs deprehendimus.

S V P

Superadnata oculi, membranæq; id quod barbari hodie uocant coniunctiuam.

Supercilium solis, Oxyechinos, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 55.

Supercilium terre, Capillus Veneris, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 137.

Supercilium Veneris, Achillea, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 39.

Supercilium Veneris, Millefolium, apud Dioscor. lib. 4. cap. 116.

Superficies conuexa, quæ est corporis circundans extrema.

Superficies concava uocatur, quæ est contentis interior ultima.

Supinitas stomachi quæ sit, atq; unde originem habeat, require apud Aecium sermone. 9. cap. 9.

Supplantare uitem, est quasi explantare, de luxare, atq; prosternere. sicut in palestrico, currulicq; certamine luctantes supplantant aduersarium, & cursor cursorem: subductisq; pedibus, arietant ad terram: quod græce dicitur ὑποσκελίζειν. M. Tullius tradit, quod qui stadium currit, nullo modo debet supplantare eum, quicum certet. Plinius, uuas supplantat, pro eo quod est lædit, conuellit, atq; delumbat, Columella libro de Arborib. cap. 7.

Suppositorium, quod græce rectius βάλανον, latine glandem appellant.

Suppuratio morosa, quæ difficulter ad sanem deducitur.

Suppurationes, apostemata Græci uocant. Fit & Suppuratio, quædo ex ulceribus manat pus, hoc est, sanies. Suppurare dicitur hulcera, quando peruenerunt ad maturitatem, & emittunt pus. Columella libro. 6. cap. 11. Hippocrates autem Suppurationes consueuit appellare non eas tantum, quæ sunt in thorace, sed quauis alia parte ad pus alterata particula. Solos uero præcipue magna ex parte suppuratos nominat, quibus inter thoracem atq; pulmonem aceruatatum est pus: atq; hic uere ueteribus mos fuit. De quo in lib. 7. Aphor. 45.

Supputari, putari, deciditq; ferro. Columella lib. 4. cap. 33.

S V R

Sura, Vide, γαστροκνήμιου.

Surcularis terra, ad surculos prognerandos idonea. lib. 3. cap. 11.

Surculus uocatur, quod ex ramis indiuiduum est, simplexq; oritur.

Surculus, qui inseritur ramus, eyn Beltz-zuueig.

S V S

Sus. De Suibus doctissima quædam ex Barbari Corol. in Dioscor. lib. 2. quod incipit, Pulmones equini. Plin. lib. 8. cap. 51.

σάσινον ἐλαιον, id est, oleum liliorum.

Susceptiones, græce ὑποφάσεις uocatur.

Hippocrates oculorum imperfectas conuenientias. 1. Predictionum, Aphor. 14. Considerari conuenit susceptiones oculorum per somnum: si quid etiam candidæ partis subapparet commissis palpebris. &c. ubi subapparentiam illam uocat susceptionem.

Suspendicula, κρεμασῆρες græce. Lege, κρεμασῆρες.

Suspiria, id est, Asthmon.

Suspiriosi, id est, Asthmatici: quos si recti, stantesq; spirant, Orthopnoicos appellant. Dispnoea, quam nostri difficultatem anhelandi uocant, lenior est.

S V T

Sutura, taurum, chorda, nomina sunt membranæ quæ scrotum intersecat: quæ etiam aliquantulum apparet in cute exteriori, in medio scroti faciens quandam rugam secundum longum corporis. Carpus in Anatomia.

S Y

S Y A

σύνανθος, thus masculinum, sed inueteratum, atq; flauum.

S Y C

σύναια, hulcera firma, eruptionesq; rotunde, cum soliditate aliqua rubentes, quas dolor comitatur.

συναλίσ, id est, ficedula.

Sycamini lachrymam. Hoc nomen, inquit Celsus lib. 3. apud Medicos reperio. Sed cum Græci morum Sycaminū appellant, mori nulla lachryma est. Sic uero significatur lachryma arboris in Aegypto nascentis, quod ibi Morosycon appellant. Celsus lib. 3. cap. 18.

συνάκας, Ficus item arbor, sed ea nouella fere ut inquit Iulius Pollux,

σύνκορον, Ficus.

συνκή, Ficus arbor.

Syce, Peplos, apud Dioscoridē libro quarto, capite. 179.

Sycites, idem quod Catorchite, apud Dioscoridem lib. 5. cap. 33.

Sycomoron, aliqui etiam Sycaminū, id est, Morum uocant, cuius fructus,

συνκόμορον, id est, Sycomorus.

Sycomorum, etiam propter inefficacem gustum appellatur. Arbor est magna, fico similis, frondosa, multo lacte abundans, folijs mori: pomum ter, aut quater in anno fert, non ramis, ut ficus, sed caudice ipso caprifico non dissimile: dulcibus grossis, sine granis interioribus. Copiose de ea Diosc. libro. 1. Macrobius libro. 3. capite. 20. Plinius lib. 13. cap. 7. Theophrast libro. 4. cap. 2. Galenus. 2. de Aliment. cap. 33.

σύνκωσις, hulcus, quod sic a fici similitudine dictum est. Sub eo species duæ sunt. Alterum hulcus durum & rotundum est. Alterum humidum & inæquale. Ex duro exit quiddam & glutinosum exit: ex humido pus & odor malus. Fit utrunq; in ijs partibus, quæ pilis cōteguntur. Est & oculorum uitium eius nominis.

συνκωτά, ficata, ex caricarū esu appellantur.

S Y D

Syderatio, ut accidat arboribus, require ex Theophrasto lib. 4. Plantarum, cap. 16.

S Y L

Sylithra, Glycyrrhiza, Dioscorides libro 3. capite. 6.

Syllogismus, est oratio in qua positus qui-

S Y

busdam, aliud quippiam prius incognitū consequitur. Galenus de Definit.

Sylua mater, Hedera, apud Dio. li. 2. ca. 199.

S Y M

Symmetria, est ex ipsius operis membris conueniens consensus, ex partibusq; separatis, ad uniuersæ figuræ speciem, ratę partis responsus. ut in hominibus, corpore, cubito, pede, palmo, digito, cæterisq; partibus, Symmetros est.

συμμετρία item, equa mensuratio, atq; proportio qualitatum. Secundum Galenum 1. de Temper. quod medium inter extrema existit.

συμπαθεία, mutua rerum cognatio, apud Galenum frequens.

Sympasma, conspersio, adhibet huiusmodi naribus Cœlius Aurelianus.

Symphona. Lege, Symphonica.

Symphonica herba quæ sit apud Palladiū, non intelligo: quam plantari & seri iubet subtus Cerasum, ne ab oriente Cane infestetur. Nisi quis Apuleium sectatus, Apollinarem herbam interpretetur. Quanquā Plinius Symphoniam herbam describit alternis folijs uiridibus, roseisq; per caulem, impostā sanguinem reñcientibus mederi. Hanc aliqui Crempheniam scribunt, alij Symphonam, alij Comphenam, aut Somphenam. Quod si pro Hyoscyamo sumi posset, non folijs alternis, uiridibus, roseisq; sed floribus legendum erit.

Symphyton, Glycyrrhiza, Dioscorides libro. 3. capite. 6.

Symphyton, præter Consolidam etiā Helenij quoddam cognomen est, apud Dioscoridem libro. 1.

Symphytum petretum quid sit, uide apud Dioscor. lib. 4. cap. 10.

Symphytum quomodo differat ab Sucuto, lege totum in dictione Sucutum, & Herbarij nostri tom. 2.

Symphysma quid sit, lege, Emphyfma.

συμπήωμα, casus, uel accidens, quod solet accidere in morbo, quod alibi lib. de Differ. morb. Galenus *εσσυγίνημα* uocat: perinde ac si dicas, aduenticiū germen. Item,

Symptoma uocatur, quicquid animati præter naturam accidit. Gal. lib. de Symp. diff. *συμπήωματα*, quæ morbis & alijs affectionibus superaccedunt.

σύνπυτον, Enula campana,

συνάγχη, Angina, gutturis passio & faucium. barbata, Squinantia. ἀπὸ τῶ συν, ἢ ἄγχω. Plurimique Medicorum uocant *κυνάγχω*. Porro *συνάγχω* esse solum faucium inflammationem. Vlpianus. ff. de edil. edict. testatur: & ἀντιάγχω interpretatur inueteratos faucium tumores, qui discuti non ualent: ueluti obluentans, obfistensque prefoctio. Ni malis *παλαιάγχω* legere. *κυνάγχη* autem dicta est, ut inquit Aretæus Cappadox, quod id mali canibus, quoque sit familiare. *συνάγχη* uero quod spiritum prefoctat & coartat. Hac aliquando Demosthenes se laborasse finxerat. De quo prouerbiū uide in Chiliad. Erasmi, ἀγγυράγχω πάχει. Alij adhuc *παρασυνάγχω*, ἢ *παρακυνάγχω* faciunt. *παρασυνάγχω*, ubi partibus quæ superiacent faucibus inflammatio affligitur: *παρακυνάγχω*, ubi extra guttur infestet. Vide supra in dictione, Angina.

Synchyfis, oculi confusio, cum ob plagam aliquam pupilla turbatur.

Synchyfis. Lege, Exulcerationum affectus oculorum.

συνκόμισ ⊕, Lege, Syncomistos.

Syncomistos, panis idem qui ἀυτόπυρ ⊕: interpretari licebit confusaneum, & quod castratus non sit, sed omnia simul tulerit, furfures, utriculos, & similia.

συνκρίματα, quasi concreta, uel ex ipsis elementis concretum corpusculum, id est, unguentum.

σύνδεσμο ⊕, nodus & coniunctio neruorum, ἀπὸ τῶ συνδέω, colligere.

Syndrome, est coaceruatio symptomatum. *συνέχοντα*, id est, continentia dicuntur, solida omnia membra, ut ossa, nerui, uenæ, arteriæ: ex quibus & musculi, & carnes, totaque corporis moles conflata est, ad hæc interiorum, exteriorumque concretiones.

συνέκτικαι, id est, cōiunctæ causæ, siue continentes uocantur: cum præsentis sunt, & morbi quoque eorum adsunt: cum tolluntur, morbi discedunt: ut spina, telum, Galenus in Isagog. & lib. Definit.

συνεχόμενα, id est, contenta humida, quæ in uasis per tota corpora dispersa seruntur. Atque hæc quatuor humores uocat Hipp.

συνεργαί, causæ, id est, coadiutrices, quæ sua uirtute morbum efficere non possunt,

sed alterius auxilio, ut libido articulare morbum promouet, & remigatio sanguinis eruptionem fouet.

συναίτιαι, hoc est, coherentes, ac quasi dicas concausæ, quæ & si effectum sua ui possunt causare, alteri tamen coherent, ut lapis in uesica, & phlegmone.

Synochos appellat, in quibus una accessio ab initio ad finem perpetuo manens, in multos dies porrigitur. Sic dictos, id est, continentes, non illi quidem græco nomine usi: cæterum solœcismum committendum potius rati, quam formam ipsius sine nomine linquendam. Galen. 9. Method.

Syntexis, defluxio ex phthisia eueniens passio. Vide, Colliquatio.

σύνθεσις μύρων, confectio unguentorum.

Syntrophos, Rubus, apud Dioscoridem libro. 4. cap. 40.

συνουσία, concubitus.

S Y O

σύνου, id est, Agnus castus, Vitex, uel ἄγνος.

S Y PH

Syphar, Lege, Senium, Senectus.

S Y R

Syrenum, meminit Plinius libro. 10. cap. 49.

Syria. Meminit Syriæ cuiusdam Aristot. quæ Theodorus Suriam conuertit. Ita Columella. Radix Syria, genus quoddam, ut nonnulli tradunt, raphani significat.

Syriasis, inflammatio partium circa cerebrum, membranarumque eius, præsertim in infantibus. Plinius libro. 20. cap. 3. ardores capitis uocauit. ἀπὸ τῶ συρρεῖν.

Syngam, ferrum uulnerarij uocant, quo ulcerum secessus pertentant.

Syngis. Lege, Harundo.

Syrites, lapis qui nascitur in pectore lupi.

Syritis, Lucaniæ gemma, describitur a Solino capite. 8.

Syrium unguentum, id est, liliorum: fortasse, quia in Syria multo preciosissimum, & frequens conficiebatur.

Syrmeam, alij oleris genus apio simile, alij edulium ex adipe & melle, alij ferculū nuptiale ex amygdalis, pulpa gallinacea, & saccharo esse contendunt. Nec satis etiam cōuenit in nomine, his Syrmeam, alijs Syraneam legentibus. Vide super eare commentarios Pollucis, & Athenæi.

Syropedicem, Antiochia Pisidia gignit, minorem aliquantulum perdice, fuluo ro-

stro, reliquo corpore nigram, & cibus in-
utilem.

Syrupa, oliuæ condiendæ genus est Colu-
mellæ. Nunc succos herbarum Syrupos
uocant in officinis.

σύρυγξ ἱερὰ, id est, sacra fistula.

S Y S

Systole, est contractio sensum non mouēs,
quæ ratione & consequentia deprehenda-
tur. Galenus de Definitionib. Vel,
συστολή, arteriæ submissio & contractio.

T A B

TAbani, generis insectorum. Plinius
libro. ii. capite. 33.

Tabes, Latinorum uox latius pa-
tet, ut inquit Vergilius, quæ Græcorum φθί-
σις. Hi enim hac uoce tantum utuntur, cū
quibus a capite in pulmonem descendens
destillatio eos exulcerat, febris fit, & fre-
quens tussis est. Latini uero, nō tantū hoc
mali genus Tabem dicunt, sed quam Græ-
ci ἀτροφίαν, & καχεξίαν appellant. Qua-
rum prima illa fit, quoties corpus non ali-
atur, decedentibus semper aliquibus, nullis
uero in eorum locum succedentibus. quo
malo affectos Plinius semper uocat, qui ci-
bum non sentiunt. Secunda uero illa, cum
malus corporis habitus est, ideoque omnia
alimenta corrumpuntur. Quod fere fit, cū
longo morbo uitata corpora, etiam si illo
uacant, refectioem tamen non accipiunt.
Principiumque subeuntium aquarū malum
corporis huiuscemodi habitum esse, testa-
tus est Paulus Aegineta. Et quoniam tria
hæc mala summa semper macies sequitur,
ideo Latini communi Tabis appellatione
omnia indicarunt. Græci diuersis, pro-
priisque, in singulis generibus uocibus usi,
singula certius docuerunt. φθίσις dicta est
a Græcorum uerbo φθίνειν, id est, diminu-
ere. Vnde & autumnium φθινόπωρον uo-
cauerunt, quod eo tempore poma, fructusque
omnes, & folia quasi mortis quadam simi-
litudine paulatim decidant. Quinetiam in
numerandis ex lunæ luminibus mensium
diebus, eadem gens tertie Decadis dies sic
quondam numerabat, ut πρώτη φθινομή-
σου, sicque deinceps, id est, prima diminuen-
tis se mensis, id est, lunæ dicerent, propria
eius uerbi uis in eo fidere utentes: quod a
plenilunio quotidiana luminum diminuti-
one, usque ad nihilum & tenebras decrescit.

Vicinitate nominis facilis quoque lapsus
est in dictione φθίν, quod & ipsum maciē
signat: sed ex alia causa, priuatim ad eam
maciem, diminutionemque contracta, quæ ex
hulcere, perpetuaque eius uomica fit. Quo
malo quoties corpus tebescit, φθόνυ Græci
id dixerunt.

Tabes, etiam arborum morbus, apud The-
ophrastum lib. 4. cap. 17.

Tabulata in arboribus sunt ordines ramo-
rum, de quibus ait Poeta, Assuescant sum-
masque sequi tabulata per ulmos. Quem lo-
cum enarrans Seruius, ait, Tabulata sunt
rami effusiores, & in plana tendentes, non
ad altiora crescentes. Sunt in arborib. ima
& summa tabulata ramorum. Plinius do-
cet, tabulata ulmorum ab octauo pede al-
titudinis dilatari collibus, siccisque agris, a
duodecimo in campestribus & humidis.
Columella lib. 5. cap. 4.

T A C

ταχῆα τῶν πινόμενων διεξόδος, unde & τα-
βάτης nuncupatur, uelut transitus, ἀπὸ
τῶ διαφαινεῖν.

Tactus. Lege, Sensus sunt quinque.

Tactus fit ab eo qui corpus contingit. Vn-
de spiritales comprehensiones fiunt.

Tacuinus appellant, ni fallor, Italico idio-
mate, tabellas, siue tesserulas. Redegit in
huiusmodi Tacuinus fere totam medici-
nam Eluchasem, et Buhahlyha Arabes.

T A L

Talassinus color. Lege, Color uarius.

Talæ, scissiones sunt lignorum, & præ-
segmina.

Talentum Atticum, sexdecim (inquit Plinius)
sestertia ualebat, hoc est, pondo qua-
draginta. Aegyptium pondo octuaginta;
in quibus tamen haud scio an sit error nu-
meri. Cleopatra pondo centū uiginti quin-
que talentū facit, hoc est, sestertiorū quin-
quaginta, quanti stipendium tribuni mili-
taris fuit. Aphricanus talentū omne pon-
do sexaginta tradit, propter quod Græci
per literam, ξ, decussatā, præsectamque obe-
lo, intelligunt talentū, quod nota ea nume-
rum sexagenarium significet. Qui uero li-
bræ, hoc est, pondo, apud alios maiores, a-
pud alios minores sunt. Hinc efficitur, ut
talenta quoque non idem ubique ualeant. Pol-
lux, Talentum, inquit, pro aureis nummis
tribus imputabatur. Nummus aureus pro